

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA
2022 M. BIRŽELIO 1 D.–2022 M. BIRŽELIO 30 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	4
4. NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO PATIKRA.....	4
<i>Dėl institucijos kompetencijos priimti asmens duomenų tvarkymo apimtį ir tikslus, duomenų subjekto teisių įgyvendinimo toje institucijoje būdus ir priemonės nustatančias taisykles .....</i>	<i>4</i>
<i>Dėl fizinių asmenų, atliekančių motorinių transporto priemonių technines ekspertizes, teisės atlikti tokias ekspertizes įgijimo ir išlaikymo pagrindų įtvirtinimo įstatymą įgyvendinančiame norminiame teisės akte..</i>	<i>5</i>
<i>Dėl paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrantės apsaugos juostų nustatymą prie dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių reglamentuojančių normų teisėtumo .....</i>	<i>6</i>
5. RINKIMAI, REFERENDUMAI IR POLITINIŲ PARTIJŲ VEIKLA.....	8
<i>Dėl apkaltos tvarka iš Seimo nario pareigų pašalinto asmens rinkimų teisės įgyvendinimo.....</i>	<i>8</i>
7. SOCIALINĖ APSAUGA	9
<i>Dėl rentos buvusiems sportininkams skyrimo sąlygų.....</i>	<i>9</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	10
<i>Dėl pasikeitusio reglamentavimo įtakos priimant sprendimus panaikinti užsieniečių leidimus laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, kai nustatomas nelegalaus užsieniečių darbo faktas .....</i>	<i>10</i>
<i>Dėl skundo, kurį užsienietis pateikė antrą kartą, prisistatęs kitu asmeniu .....</i>	<i>11</i>
<i>Dėl užsieniečiui taikytinos alternatyvios sulaikymui priemonės, kai išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos procedūros įvykdymo terminai nežinomi, nors nuo atitinkamo sprendimo priėmimo yra praėjęs pakankamas laikotarpis tokiam išsiuntimui įvykdyti.....</i>	<i>12</i>
9. PRIEGLOBSTIS.....	12
<i>Dėl institucijos atliekamo tyrimo trūkumų, vertinant užsieniečiui kylančią garbės nusikaltimo riziką .....</i>	<i>12</i>
10. PILIETYBĖ.....	13
<i>Dėl institucijos sprendimo nepriimti asmens prašymo dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo.....</i>	<i>13</i>
12. MOKESČIAI, ĮMOKOS IR KITI PRIVALOMIEJI MOKĖJIMAI.....	14
<i>Dėl palūkanų bankui pripažinimo išlaidomis ne individualios veiklos turtui įsigyti šio turto pardavimo pajamų apmokestinimo GPM tikslais.....</i>	<i>14</i>
<i>Dėl prestižo amortizacijos sąnaudų priskyrimo ribojamų dydžių leidžiamiems atskaitymams sąlygų.....</i>	<i>15</i>
<i>Dėl pareigos sumokėti importo PVM, kai vykdomas tiekimas Bendrijos viduje importuotos prekės per nacionalinio įstatymo nustatytą terminą nėra išgabenamos į kitą valstybę narę .....</i>	<i>16</i>
14. APLINKOS APSAUGA	16
<i>Dėl tvenkinio naudotojų pareigos užtikrinti normalią tvenkinio būklę .....</i>	<i>16</i>
<i>Dėl vandens lygių matavimo ir registravimo priemonėmis gaunamų duomenų pateikimo internete .....</i>	<i>17</i>
15. ŽEMĖS TEISINIAI SANTYKIAI	18
<i>Dėl valstybinės žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto tvirtinimo, kai vyksta ginčas dėl šio sklypo nuomos ir naudojimo su buvusiu nuomininku .....</i>	<i>18</i>
18. NUOSAVYBĖS TEISIŲ ATKŪRIMAS	19
<i>Dėl viešojo intereso ir asmens, pretenduojančio atkurti nuosavybės teises į žemę, teisėtų lūkesčių apsaugos, taip pat viešojo administravimo subjekto veiksmų, delsiant vykdyti detaliojo plano rengimo ir tvirtinimo procedūras, laikymo vilkinimu atlikti jo kompetencijai priskirtus veiksmus nuosavybės teisių atkūrimo srityje .....</i>	<i>19</i>
20. CIVILINĖ ATSAKOMYBĖ UŽ ŽALĄ, ATsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų	20
<i>Dėl turtinės žalos, patirtos dėl negautų pajamų, apskaičiavimo .....</i>	<i>20</i>

21. VALSTYBĖS TARNAUTOJO STATUSO ĮGIJIMAS, PASIKEITIMAS, PRARADIMAS IR ATSAKOMYBĖ.....	21
<i>Dėl kriminalinės žvalgybos metu surinktos informacijos panaudojimo tiriant tarnybinius nusižengimus ..</i>	
22. KITI SU VALSTYBĖS TARNYBA SUSIJĘ KLAUSIMAI.....	22
<i>Dėl valstybės tarnautojo, įtariamo tyčiniu sunkiu arba labai sunkiu nusikaltimu arba nusikaltimu ar baudžiamuoju nusižengimu valstybės tarnybai ar viešiesiems interesams, nušalinimo nuo pareigų ir darbo užmokesčio nemokėjimo iki baudžiamojo proceso pabaigos ..</i>	
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	23
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS	23
<i>Dėl Aplinkos apsaugos departamento pasiūlymo atlyginti gamtai padarytą žalą ginčijimo .....</i>	
<i>Dėl Nacionalinės žemės tarnybos sutikimo ir Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos patikrinimo akto kaip savarankiškų administracinės bylos dalykų.....</i>	
<i>Dėl pranešimo apie vietinės rinkliavos mokėjimą ginčijimo teisme.....</i>	
<i>Dėl akto, kuriuo skirstomos valstybės biudžeto lėšos keliems adresatams, ginčijimo.....</i>	
<i>Dėl Kalėjų departamento rašto, susijusio su baudmės vykdymo vietos pakeitimu.....</i>	
53. BYLOS NUTRAUKIMAS	27
<i>Dėl nurodymo nurašyti mokesstinę nepriemoką teisėtumo patikros, pasikeitus aplinkybėms.....</i>	
<i>Dėl papildomo sprendimo priteisiant bylinėjimosi išlaidas.....</i>	
60. PROCESO ATNAUJINIMAS	28
<i>Dėl proceso administracinėje byloje atnaujinimo, teismui priėmus skirtingus sprendimus iš esmės tapąčiomis aplinkybėmis .....</i>	

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

AB	akcinė bendrovė
ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
ANK	Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas
BDAR	2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas)
CK	Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas
ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
EŽTT	Europos Žmogaus Teisių Teismas
GPM	gyventojų pajamų mokestis
LAT	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
PVM	pridėtinės vertės mokestis
SĮ	savivaldybės įmonė
TAR	Teisės aktų registras
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
VAĮ	Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

4. Norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

4.1. Centrinio valstybinio administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl institucijos kompetencijos priimti asmens duomenų tvarkymo apimtį ir tikslus, duomenų subjekto teisių įgyvendinimo toje institucijoje būdus ir priemones nustatančias taisykles

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas LVAT prašė ištirti, ar Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos (toliau – Taryba) 2019 m. sausio 22 d. nutarimu Nr. 1S-4 (2019) „Dėl Asmens duomenų tvarkymo Lietuvos Respublikos konkurencijos taryboje taisyklių patvirtinimo“ patvirtintos Asmens duomenų tvarkymo Lietuvos Respublikos konkurencijos taryboje taisyklės (su paskutiniais pataisymais, padarytais 2020 m. birželio 15 d. nutarimu Nr. 1S-68 (2020); toliau – Taisyklės) pagal priėmimo teisinį pagrindą neprieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui, Viešojo administravimo įstatymo (2009 m. birželio 11 d. įstatymo Nr. XI-283 redakcija) 3 straipsnio 1 punktui, Teisėkūros pagrindų įstatymo (2012 m. rugsėjo 18 d. įstatymo Nr. XI-2220 redakcija) 3 straipsnio 2 dalies 7 punkto nuostatomis.

Išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, kad tikrinant kvestionuojamo akto atitiktį pareiškėjo nurodytam teisiniam reguliavimui reikia vadovautis konstituciniu teisinės valstybės principu ir patikrinti, ar priimdama Taisykles Taryba, kaip viešojo administravimo subjektas, veikė jai priskirtos kompetencijos ribose ir turėjo įgaliojimus priimti šį norminį administracinį aktą.

Taisyklių nuostatos, išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, leido daryti pagrįstą išvadą, kad byloje nagrinėtas teisinis reguliavimas yra susijęs *inter alia* (be kita ko) su asmens teise į duomenų apsaugą, kuri, be kita ko, yra ir asmens teisės į privatų gyvenimą dalis, reguliuoja naudojimosi tokia teise apimtį, jos ribojimo pagrindus ir kitus reikšmingus aspektus, tvarkant asmens duomenis Taryboje. Vadovaujantis Konkurencijos įstatymu (Taisyklių priėmimo datos atžvilgiu aktuali 2017 m. gruodžio 19 d. įstatymo Nr. XIII-909 redakcija), šiame teisės akte nebuvo reguliuojamos duomenų subjektų teisės ir jų įgyvendinimo pagrindai, tvarkant asmens duomenis Taryboje. Tai dėsninga, atsižvelgiant į tai, kad BDAR, kuris taikomas jau nuo 2018 m. gegužės 25 d. (BDAR 99 straipsnio 2 dalis), taikytinas ir asmens duomenų tvarkymui Taryboje.

Išplėstinė teisėjų kolegija priminė, kad nors dėl savo pobūdžio ir paskirties Europos Sąjungos teisės šaltinių sistemoje reglamentų nuostatos paprastai iškart veikia nacionalinės teisės sistemose ir todėl nacionalinėms valdžios institucijoms nereikia imtis taikymo priemonių, vis dėlto kai kurias jų nuostatas gali prireikti įgyvendinti valstybėms narėms priimant taikymo priemones. Vis dėlto nagrinėtos norminės bylos aplinkybėmis aktualus teisinis reguliavimas, išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, nesudarė pagrindo konstatuoti, kad Taryba, kaip viešojo administravimo subjektas, galėtų kildinti savo teisėkūros įgaliojimus priimti viešojo administravimo aktus, kaip BDAR taikymo priemones, tiesiogiai iš BDAR, nesant nacionalinėje teisėje tam nustatyto teisinio pagrindo, aiškiai apibrėžiančio atitinkamos Tarybos funkcijos ir tai funkcijai atlikti būtinas teisės. Atsižvelgiant į tai, išplėstinės teisėjų kolegijos nuomone, būtina nustatyti, ar Konkurencijos įstatyme, *inter alia* įtvirtinančiame Tarybos funkcijas ir įgaliojimus, šiuo atveju buvo įtvirtintas tinkamas teisinis pagrindas Taisyklėms priimti.

Atsižvelgusi į Taisyklių priėmimo metu galiojusios Konkurencijos įstatymo redakcijos nuostatų, esančių Taisyklių teisiniu pagrindu, turinį, išplėstinė teisėjų kolegija vertino, kad Taisyklės, kurių paskirtis, be kita ko, numatyti asmens duomenų tvarkymo apimtį ir tikslus, duomenų subjekto teisių įgyvendinimo Konkurencijos taryboje būdus ir priemones, tvarkant asmens duomenis Taryboje, buvo patvirtintos remiantis Konkurencijos įstatymo normomis, numatančiomis neapibrėžtas Tarybos funkcijas ir šios institucijos turimus įgaliojimus priimti teisės aktus. Taigi, Taisyklių teisiniu pagrindu nurodytos Konkurencijos įstatymo nuostatos neimplikavo Tarybos kompetencijos įstatymą įgyvendinančiu teisės aktu įtvirtinti šioje norminėje byloje analizuojamų Taisyklių.

Išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, kad Taisyklės pagal jų priėmimo teisinį pagrindą prieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui ir Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 punktui (2009 m. birželio 11 d. įstatymo Nr. XI-283 redakcija).

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2022 m. birželio 22 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. ei-5-502/2022

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00016-2022-1

Procesinio sprendimo kategorijos: 4.1; 11.6

[Prieiga internete](#)

Dėl fizinių asmenų, atliekančių motorinių transporto priemonių technines ekspertizes, teisės atlikti tokias ekspertizes įgijimo ir išlaikymo pagrindų įtvirtinimo įstatymą įgyvendinančiame norminiame teisės akte

Apžvelgiamoje norminėje byloje išplėstinė teisėjų kolegija vertino Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos (toliau – Inspekcija) viršininko 2008 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 2B-515 patvirtintų Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų gamybos ir perdirbimo bei motorinių transporto priemonių, priekabų, kurioms uždrausta dalyvauti viešajame eisme, remonto ir techninės ekspertizės reikalavimų ir atlikimo tvarkos (toliau – Ekspertizės tvarka) 83 punkto (2008 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 2B-515 ir 2011 m. gegužės 27 d. įsakymo Nr. 2B-216 redakcijos) bei 119.4 ir 122.3 papunkčių (2014 m. rugsėjo 15 d. įsakymo Nr. 2B-195 redakcija) atitiktį konstituciniam teisinės valstybės principui ir Konstitucijos 5 straipsnio 2 daliai.

LVAT individualioje administracinėje byloje kilo abejonė, ar ginčijamu Ekspertizės tvarkos teisiniu reguliavimu ta apimtimi, kuria jame nustatyti asmenų teisės atlikti transporto priemonių technines ekspertizes įgijimo ir išlaikymo pagrindai, nebuvo įtvirtintos esminės ūkinės veiklos sąlygos, draudimai ir ribojimai, darantys esminį poveikį ūkinei veiklai, kurie gali būti įtvirtinti tik įstatymo lygmens norminiame teisės akte (Konstitucijos 46 str.).

Įvertinusi bylai aktualų teisinį reguliavimą, norminę bylą nagrinėjusi išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad ginčo laikotarpiu Saugaus eismo automobilių keliais įstatyme (toliau – SEAKĮ) ūkio subjektams buvo įtvirtinta teisė atlikti technines ekspertizes, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai ar jos įgaliotoms institucijoms tiesiogiai pavedant poįstatyminiu teisės aktu nustatyti techninės ekspertizės atlikimo, t. y. šios teisės įgyvendinimo, tvarką, be kita ko, apimančią, įmonėse, kurioms suteikta teisė verstis transporto priemonių techninės ekspertizės veikla, įdarbinamų ekspertų specialiuosius (kvalifikacinius, profesinius) reikalavimus, su jų įvertinimu, taip pat su minėtiems fiziniams asmenims (kaip techninės ekspertizės įmonių darbuotojams) suteiktos teisės vykdyti technines ekspertizes įgijimu, sustabdymu ir (arba) atnaujinimu susijusias procedūras. Toks reguliavimas neabejotinai kyla iš viešojo intereso, kad viešajame eisme dalyvautų tik techniškai tvarkingos ir nustatytus reikalavimus atitinkančios motorinės transporto priemonės, nekeliančios grėsmės žmonių sveikatai ir gyvybei, o tam būtina remtis specialiosiomis žiniomis bei kompetencija, reikalinga vertinant motorinių transporto priemonių objektyvią būklę (atitiktį tam tikriems techniniams reikalavimams).

Išplėstinei teisėjų kolegijai nekilo abejonė, kad iš Konstitucijos nekilo imperatyvus įpareigojimas teisiniu reguliavimu, kuris įtvirtintas ginčijamose Ekspertizės tvarkos nuostatose, įtvirtinti įstatymo lygmens teisės akte. Ginčijamose teisės normose įtvirtintas teisinis reguliavimas nesusijęs su kitų valstybės valdžią vykdančių institucijų išimtinė kompetencija. Teisė ūkio subjektams atlikti motorinių transporto priemonių technines ekspertizes įtvirtinta įstatyme, o šios teisės įgyvendinimo tvarka (Ekspertizės tvarka) priimta remiantis SEAKĮ, t. y. jame *expressis verbis* (tiesiogiai) (kartu su Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymu) Inspekcijai deleguota kompetencija. Todėl Inspekcijos viršininkas turėjo teisinį pagrindą patvirtinti poįstatyminį teisės aktą – Ekspertizės tvarką – ir joje nustatyti įmonėse, kurioms suteikta teisė verstis transporto priemonių techninės ekspertizės veikla, įdarbinamų ekspertų specialiuosius (kvalifikacinius, profesinius) reikalavimus, taip pat su šių reikalavimų įvertinimu bei suteiktos teisės įmonėje vykdyti technines ekspertizes įgijimu, sustabdymu ir (arba) atnaujinimu susijusias procedūras (įskaitant teisės įmonėje atlikti transporto priemonių technines ekspertizes įgijimo ir išlaikymo pagrindus).

Byloje taip pat akcentuota, kad teisė atlikti technines ekspertizes ginčo laikotarpiu SEAKĮ buvo suteikta ūkio subjektams, o ekspertas (fizinis asmuo) apibrėžtas kaip tokios įmonės darbuotojas. Bendrųjų reikalavimų fiziniams asmenims, siekiantiems eiti eksperto pareigas transporto priemonių techninės ekspertizės paslaugas teikiančiose įmonėse, nustatymas yra susijęs su tokių asmenų konstitucine teise laisvai pasirinkti darbą, o ne su ūkine veikla, kuria šiuo atveju užsiėmė techninės ekspertizės paslaugas teikiančios įmonės. Pastarosiose įdarbinamiems asmenims (ekspertams) keliami kvalifikaciniai ir kiti reikalavimai, įtvirtinti ginčijamose Ekspertizės tvarkos nuostatose, nesusiję su tokių įmonių ūkinės veiklos laisvės apribojimu.

Įvertinus nustatytas aplinkybes, byloje padaryta išvada, kad ginčijamos Ekspertizės tvarkos nuostatos vertinta apimtimi neprieštaravo konstituciniam teisinės valstybės principui ir Konstitucijos 5 straipsnio 2 daliai.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2022 m. birželio 23 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. I-6-968/2022

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00030-2022-7

Procesinio sprendimo kategorija 4.1

[Prieiga internete](#)

Dėl paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrantės apsaugos juostų nustatymą prie dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių reglamentuojančių normų teisėtumo

Apžvelgiamoje byloje tirtas aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 540 (2007 m. vasario 14 d. įsakymo Nr. D1-98 redakcija) patvirtinto Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 5.2 papunkčio¹ ir 10 punkto² (2018 m. gruodžio 28 d. įsakymo Nr. D1-1127 redakcija) nuostatų teisėtumas tiek, kiek jomis ministro įsakymu, t. y. įstatymo įgyvendinamuoju aktu, remiantis vieninteliu – ploto – kriterijumi, prie dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių nustatoma su paviršinių vandens telkinių apsaugos zonomis ir pakrantės apsaugos juostomis susijusių asmens teisių ribojimų apimtis, taip pat išimtis, prie kokių dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrančių apsaugos juostos nenustatomos, atitinkamai netaikant ir prie tokių vandens telkinių esančioms teritorijoms (jų dalims) nurodytų ribojimų.

Pasisakydama dėl aplinkos ministro kompetencijos reglamentuoti paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarką apimties, išplėstinė teisėjų kolegija visų pirma apžvelgė aktualią Konstitucinio Teismo praktiką ir pažymėjo, kad ne visi visuomeniniai santykiai pagal Konstituciją turi būti reglamentuojami įstatymais. Šiame kontekste išplėstinė teisėjų kolegija nurodė, kad su paviršinių vandens telkinių apsaugos zonomis ir pakrantės apsaugos juostomis susijusių asmens teisių ribojimų turinys, o tiksliau – individualiojoje byloje, kurioje buvo nutarta pradėti tyrimą dėl minėtų Aprašo nuostatų teisėtumo, kilusiam ginčui aktuali pareiga žemės savininkams ir kitiems naudotojams leisti kitiems (tretiesiems) asmenims prieiti prie paviršinių vandens telkinių nustatytomis pakrantės apsaugos juostomis bei draudimas tvirti tvorą, kitais statiniais, įrenginiais ir (ar) įveisiamais želdiniais, medžių ir krūmų liekanomis kliudyti pakrante praeiti asmenims paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos (jų dalyje) ir paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose, kyla iš įstatymų – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 straipsnio 12 punkto ir 100 straipsnio 1 punkto bei Žemės įstatymo 21 straipsnio 10 punkto. Iš minėtų įstatymų normų taip pat aiški šių ribojimų taikymo sąlyga – paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrantės apsaugos juostų nustatymas (buvimas) prie paviršinių vandens telkinių.

Remdamasi Saugomų teritorijų įstatymo 20 straipsnio 1 dalimi³, išplėstinė teisėjų kolegija nurodė, kad įstatyme taip pat įtvirtinti paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrantės apsaugos juostų nustatymo tikslai bei tai, kokiose teritorijose jos yra nustatomos – prie paviršinių vandens telkinių, t. y. su paviršinių vandens telkiniais besiribojančiose teritorijose. Savo ruožtu į paviršinių vandens telkinių sąvoką patenka dirbtiniai vandens telkiniai, kurie apima ir nepratekamus dirbtinius vandens telkinius (Saugomų teritorijų įstatymo 2 str. 57 p.; Vandens įstatymo 3 str.).

Sistemiškai įvertinusi nurodytas nuostatas, išplėstinė teisėjų kolegija priėjo prie išvados, kad įstatymai įtvirtina pagrindinius (esminius) reikalavimus paviršinių vandens telkinių apsaugos zonoms ir pakrantės apsaugos juostoms. Nors įstatymai nereglamentuoja paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrantės apsaugos juostų dydžio nustatymo tvarkos, išplėstinei teisėjų kolegijai nekilo abejonių, kad pagal Konstituciją nėra reikalaujama (nekyla imperatyvus įpareigojimas) šiuos klausimus reglamentuoti įstatymo lygmens teisės akte. Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, iš Saugomų teritorijų įstatymo 20 straipsnio 2 dalies⁴ ir remiantis ja Vyriausybės 2002 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. 503 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Saugomų teritorijų

¹ Apsaugos juostos išorinė riba turi būti nutolusi nuo pakrantės šlaito, o kai pakrantės šlaito nėra, – nuo kranto linijos tokiu atstumu (atstumas matuojamas teritorijos projekcijoje): <...> prie 10 km ir trumpesnių upių, ežerų ir tvenkinių, kurių plotas ne didesnis kaip 0,5 ha, dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių, kurių plotas 0,1–2 ha, bei prie visų kanalų – du kartus mažesniu atstumu nei nurodyta 5.1.1–5.1.3 punktuose.

² Prie ežerų ir tvenkinių, kurių plotas ne didesnis kaip 0,5 ha, dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių, kurių plotas ne didesnis kaip 2 ha, išskyrus rekultivuotus į vandens telkinius karjerus, ir prie visų kanalų – Apsaugos zonų plotis lygus pagal Tvarkos aprašo II skyriaus nuostatas tokiems paviršiniams vandens telkiniams nustatomų Apsaugos juostų pločiui.

³ Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos išskiriamos, o paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos dalyje prie vandens telkinio nustatomos pakrantės apsaugos juostos tam, kad į vandens telkinius nepatektų pavojingų medžiagų, vandens telkinių krantai būtų apsaugoti nuo erozijos, būtų užtikrintas vandens telkinių pakrančių ekosistemų stabilumas, išsaugota migracinių koridorių funkcija, saugomas vandens telkinių pakrančių gamtinis kraštovaizdis ir jo estetinės vertybės, sudarytos palankios sąlygos rekreacijai, užtikrinta visuomenės teisė naudotis vandens telkiniais ir eiti jų pakrantėmis.

⁴ Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarką nustato Vyriausybės įgaliojama institucija.

įstatymą“ 1.14 punktu (nuo 2017 m. liepos 22 d. – Vyriausybės 2017 m. liepos 12 d. nutarimo Nr. 597 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ 1.5 punktu) Aplinkos ministerijai *expressis verbis* (aiškiais žodžiais; tiesiogiai) deleguotos kompetencijos, t. y. suteiktų įgaliojimų parengti ir patvirtinti (nustatyti) paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarką, be kita ko, kyla aplinkos ministro kompetencija reglamentuoti paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrantės apsaugos juostų konkrečių dydžių nustatymo tvarką, kuri šiuo atveju vertintina kaip paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrantės apsaugos juostų nustatymo procedūros dalis ir atitinkamai detalizuota Apraše. Iš Konstitucijos nekyla, kad tokie reikalavimai (ypač detalūs) būtų nustatomi būtent įstatymu, juolab kad šie klausimai lemia būtinumą teisėkūroje remtis specialiomis žiniomis ir specialia (profesine) kompetencija, o prašomose ištirti teisės normose įtvirtintas teisinis reguliavimas nėra priskirtas kitų valstybės valdžią vykdančių institucijų išimtinai kompetencijai.

Vertindama aplinkos ministro kompetencijos įgyvendinimo tinkamumą, išplėstinė teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad nuo paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrantės apsaugos juostų (ne)nustatymo prie atitinkamų dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių tiesiogiai priklauso su šiomis teritorijomis susijusių iš įstatymų kylančių asmens teisių ribojimų, *inter alia* (be kita ko) individualiojoje byloje kilusiam ginčui aktualios pareigos žemės savininkams ir kitiems naudotojams leisti kitiems (tretiesiems) asmenims prieiti prie paviršinių vandens telkinių nustatytomis pakrantės apsaugos juostomis bei draudimo tvirti tvoras, kitais statiniais, įrenginiais ir (ar) įveisiamais želdiniais, medžių ir krūmų liekanomis kliudyti pakrante praeiti asmenims paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose (jų dalyje) ir paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose, taikymas arba netaikymas. Taigi, įtvirtindamas tokį diferencijuotą teisinį reguliavimą ir išimtis, kai atsižvelgiant į atitinkamų dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių plotą, jeigu jis neviršija nustatyto dydžio (šiuo atveju – 0,1 ha), prie tokių vandens telkinių nėra nustatomos paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrantės apsaugos juostos, aplinkos ministras iš esmės nustatė nevienodą teisinį reguliavimą su šiomis teritorijomis susijusių asmenų teisių ir pareigų atžvilgiu.

Kadangi šiuo aspektu įstatymai su paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrantės apsaugos juostų nustatymu sieja ne tik visuomenės teisę prieiti prie paviršinių vandens telkinių bei praeiti paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose (jų dalyje) ir paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose, bet tuo pačiu suponuoja ir žemės sklypų, kuriuose nustatytos šios teritorijos, savininkų ir (ar) kitų naudotojų pareigą leisti kitiems (tretiesiems) asmenims tai daryti (jiems nekliudyti), išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, jog iš atsakingo valdymo principo teisėkūros subjektui kyla pareiga šias teritorijas nustatyti atsakingai, *inter alia* įvertinant pusiausvyrą tarp minėto visuomenės intereso naudotis vandens telkiniais ir eiti jų pakrantėmis bei asmens nuosavybės ir ūkinės veiklos laisvės ribojimo, tokių ribojimų proporcingumą, taip pat atsižvelgti į kitus įstatyme įtvirtintus paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrantės apsaugos juostų nustatymo tikslus, atitinkamai įstatymus detalizuojančiame teisiniame reguliavime įtvirtinant tai atliepančius minėtų teritorijų nustatymo kriterijus. Tačiau nagrinėjamu atveju prašomose ištirti Aprašo nuostatose aptariamas diferencijuotas teisinis reguliavimas siejamas su vieninteliu kriterijumi – dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių plotu.

Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, vien minėto kriterijaus naudojimas nėra pakankamas ir savaime nepagrindžia pasirinktų teisinio reguliavimo priemonių būtinumo bei tinkamumo. Nors Aplinkos ministerija atsiliepime pažymėjo, kad išimtis, jog paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostos ir apsaugos zonos nenustatomos dirbtiniams nepratekamiems paviršiniams vandens telkiniams, kurių plotas iki 0,1 ha, buvo įtvirtinta vadovaujantis proporcingumo principu ir atsižvelgiant į veiklos poveikio vandenų ekosistemoms potencialios rizikos mastą, šių savo teiginių ji niekaip nedetalizavo bei nepateikė jokių juos pagrindžiančių paaiškinimų ir (ar) kitų objektyvių duomenų, galinčių pagrįsti tokį diferencijuotą teisinį reguliavimą atsižvelgiant tik į dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių plotą. Atsakovas objektyviai nepagrindė, kodėl toks diferencijuotas teisinis reguliavimas nustatomas vadovaujantis vien tik ploto kriterijumi, kodėl neatsižvelgiama į kitas aplinkybes ir (ar) kriterijus (pvz., dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių (ne)priskyrimą valstybinės reikšmės vidaus vandens telkiniams, jų nuosavybės formą ir pan.). Nors Aplinkos ministerija paaiškino, kad nagrinėjamu atveju neturi galimybės pateikti Aprašo rengimo dokumentų, kadangi jie buvo sunaikinti pasibaigus jų saugojimo terminui, išplėstinė teisėjų kolegija pabrėžė, jog tai nepaneigia atsakovo pareigos pagrįsti priimtą teisinį reguliavimą.

Atsižvelgiant į tai, konstatuota, kad atsakovas tinkamai nepagrindė prašomose ištirti nuostatose nustatyto teisinio reguliavimo, o tai teisėkūros procedūros požiūriu nėra suderinama su konstituciniu atsakingo valdymo principu. Išplėstinė teisėjų kolegija taip pat nenustatė, kad vien dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių ploto dydis savaime galėtų suponuoti, jog toks skirtingas asmenų traktavimas su paviršinių vandens

telkinių apsaugos zonų ir pakrantės apsaugos juostų nustatymu susijusių teisių ir pareigų atžvilgiu yra objektyviai pateisinamas.

Taigi byloje pripažinta, kad tirtas teisinis reguliavimas ta apimtimi, kiek pagal jį, remiantis vien dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių ploto kriterijumi (0,1 ha), prie dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių nustatomos paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrantės apsaugos juostos, t. y. įtvirtintas skirtingas teisinis reguliavimas dėl nurodytų teritorijų (ne)nustatymo lyginant su mažesnio nei nurodytas ploto dirbtiniais nepratekamais paviršiniais vandens telkiniais, atsakovui tinkamai nepagrindus tirtose nuostatose įtvirtinto teisinio reguliavimo, be kita ko, jo atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto asmenų lygybės principo reikalavimams, teisėkūros procedūros požiūriu nėra suderinamas su konstituciniu atsakingo valdymo principu ir jam prieštarauja.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2022 m. birželio 23 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. ei-7-552/2022

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00031-2022-8

Procesinio sprendimo kategorija 4.1

[Prieiga internete](#)

5. Rinkimai, referendumai ir politinių partijų veikla

5.1. Seimo rinkimai

Dėl apkaltos tvarka iš Seimo nario pareigų pašalinto asmens rinkimų teisės įgyvendinimo

Šioje administracinėje byloje ginčas kilo dėl pareiškėjos teisės būti renkama į Seimo nares, kurios neleista įgyvendinti ginčytu Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – Komisija) sprendimu. Šiuo sprendimu Komisija atsisakė registruoti „Drąsos kelias“ politinės partijos keliamą kandidatę į Seimo narius N. V. vienmandatėje Garliavos rinkimų apygardoje Nr. 66 ir daugiamandatėje rinkimų apygardoje. Komisijos sprendimas grindžiamas aplinkybe, kad pareiškėja 2014 m. birželio 19 d. buvo apkaltos tvarka pašalinta iš Seimo narės pareigų.

Byloje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2014 m. birželio 3 d. pripažino, jog Seimo narė N. V., be pateisinamos priežasties nedalyvavusi 64-ioose Seimo plenariniuose posėdžiuose ir 25-ioose Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto posėdžiuose, diskreditavo Seimo, kaip Tautos atstovybės, autoritetą, sulaužė priesaiką ir šiurkščiai pažeidė Konstituciją. Lietuvos Respublikos Seimas, atsižvelgdamas į minėtą Konstitucinio Teismo išvadą, panaikino N. V. Lietuvos Respublikos Seimo nario mandatą.

Šios bylos nagrinėjimo metu pareiškėjai pritaikyto rinkimų teisės suvaržymo pagrindas buvo numatytas Konstitucijos 74 straipsnyje. Nagrinėjamoje byloje ginčyto Komisijos 2020 m. rugsėjo 8 d. sprendimo priėmimo metu nebuvo priimtas ir įsigaliojęs Konstitucijos 74 straipsnio pakeitimo įstatymas. Teisėjų kolegija, be kita ko, atsižvelgdama į tai, kad nagrinėjant administracinius ginčus yra taikomos materialinės teisės normos, kurios galiojo ginčo teisinių santykių metu, nurodė, jog šioje byloje vertintina Komisijos sprendimo atitiktis jo priėmimo metu galiojusiai teisei.

Komisijos sprendimo priėmimo metu nagrinėjamam ginčui buvo aktualus Konstitucinio Teismo 2004 m. gegužės 25 d. nutarimo išaiškinimas, kad iš Konstitucijos kyla neterminuotas draudimas apkaltos tvarka iš Seimo nario pareigų pašalintam asmeniui kandidatuoti į Seimą ir, vadovaujantis Konstitucinio Teismo jurisprudencija, jis privalėjo būti taikomas, kol nebuvo priimta šį klausimą kitaip reglamentuojanti Konstitucijos pataisa.

Seimui ilgą laiką neištaisant šio Lietuvos teisės ir viršnacionalinės teisės nesuderinamumo (nepriimant atitinkamų Konstitucijos pataisų), galėjo kilti rizika, kad konkretaus asmens teisė dalyvauti rinkimuose bus apribota itin ilgai, ir dėl to teisės suvaržymas galėtų būti pripažįstamas neatitinkančiu Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 1 protokolo 3 straipsnio kaip neproporcingas. Teisėjų kolegija nustatė, kad vertinimo kriterijai, kurie taikytini vertinant pareiškėjos rinkimų teisės apribojimo proporcingumą, pirmiausiai privalo būti objektyvūs ir leisti skaidriai atsižvelgti į svarbias aplinkybes, susijusias su įvykiais, dėl kurių atitinkamam asmeniui buvo surengta apkalta; pareigomis, kurias šis asmuo ketina eiti ateityje; šie kriterijai turėtų būti nustatomi visų pirma atsižvelgiant į institucijos, kurios nariu tas asmuo siekia tapti, tinkamo veikimo reikalavimus, taip pat į visos atitinkamos valstybės konstitucinės sistemos ir demokratijos reikalavimus; be kita ko, apimantys tokių aspektų įvertinimą, kaip siekiančio tapti kandidatu rinkimuose asmens lojalumas valstybei, apimantis jo pagarbą šalies Konstitucijai, įstatymams, institucijoms ir nepriklausomybei.

Konstitucinio Teismo 2014 m. birželio 3 d. išvadoje nurodyta, kad tuo metu Seimo narės pareigas užėmusi N. V. savo pareigas ėjo nesąžiningai, veikė savo asmeninius interesus iškelddama aukščiau už Tautos ir valstybės

interesus, sąmoningai nevykdė Seimo nariui Konstitucijoje ir įstatymuose nustatytų pareigų, taip parodė nepagarbą Konstitucijai ir įstatymams, taigi neveikė taip, kaip įpareigoja duota Seimo nario priesaika. Šiais veiksmais ji diskreditavo Seimo, kaip Tautos atstovybės, autoritetą. Konstitucinis Teismas pripažino, kad tuo metu Seimo narės pareigas užėmusios N. V. veiksmai – nedalyvavimas be pateisinamos priežasties 2013 m. balandžio–lapkričio mėn. vykusiuose 64-iose Lietuvos Respublikos Seimo plenariniuose posėdžiuose ir 2013 m. balandžio–lapkričio mėn. vykusiuose 25-iose Lietuvos Respublikos Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto posėdžiuose – prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Šiais veiksmais N. V. sulaužė priesaiką ir šiurkščiai pažeidė Lietuvos Respublikos Konstituciją.

Pareiškėja apkaltos metu ir po jos buvo išvykusi iš Lietuvos ir sugrąžinta į Lietuvą pagal ekstradicijos procedūrą po to, kai 2018 m. vasario mėnesį buvo sulaikyta Jungtinėse Amerikos Valstijose. 2018 m. balandį Jungtinių Amerikos Valstijų Valstybės departamentas priėmė sprendimą išduoti pareiškėją Lietuvai ir 2019 m. lapkričio 6 d. ji buvo išduota. Remiantis viešai prieinama informacija, 2021 m. liepos 8 d. Panevėžio apygardos teismas pareiškėją pripažino kalta dėl trukdymo antstolio veiklai, pasipriešinimo valstybės tarnautojui ir neįvykusių sveikatos sutrikdymo, dėl to jai buvo paskirta laisvės atėmimo vieneriems metams ir devyniems mėnesiams bausmė, kurią, atsižvelgus į laiką, praleistą sulaikyme ikiteisminio tyrimo metu, ji nuosprendžio priėmimo metu jau buvo atlikusi (šios administracinės bylos nagrinėjimo metu Panevėžio apygardos teismo nuosprendžio ir apeliacinės instancijos teismo nutarties teisėtumas dar gali būti patikros kasaciniame procese objektu).

Taigi, pareiškėja nesiekė tapti kandidatė į Seimo nares 2016 m. Seimo rinkimuose ir šios teisės suvaržymo padarinius pirmą kartą patyrė 2020 m., kai skundžiamu Komisijos sprendimu buvo atsisakyta registruoti ją kaip kandidatę Seimo rinkimuose. Šia teise pareiškėja siekė pasinaudoti po to, kai prieš savo valią ekstradicijos būdu buvo sugrąžinta į Lietuvos Respubliką. Vertinant pareiškėjos teisių suvaržymo proporcingumą, negali būti ignoruojama aplinkybė, kad pareiškėja realiai patyrė neigiamus padarinius dėl negalėjimo dalyvauti Seimo rinkimuose praėjus 6 metams po apkaltos, o prieš tai buvo išvykusi ir nėra duomenų, kad ji būtų aktyviai dalyvavusi Lietuvos politiniame ar visuomeniniame gyvenime. Aptartos aplinkybės patvirtina, kad pareiškėja demonstravo elgesį, kuris nėra suderinamas su pagarba šalies Konstitucijai, įstatymams, institucijoms, kurią EŽTT savo išvadoje yra pripažinęs reikšmingu aspektu nustatant, ar rinkimų teisės suvaržymas konkrečiam asmeniui yra proporcingas.

LVAT teisėjų kolegija padarė išvadą, kad ginčytas Komisijos 2020 m. rugsėjo 8 d. sprendimas buvo priimtas tinkamai vadovaujantis aukštesnės galios teisės aktais, todėl yra teisėtas. Pareiškėjos skundas atmestas kaip nepagrįstas.

2022 m. birželio 29 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. R-1-602/2022

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00057-2020-4

Procesinio sprendimo kategorijos: 1.1.1; 2.3; 5.1

[Prieiga internete](#)

7. Socialinė apsauga

7.6. Valstybinės socialinio draudimo pašalpos ir išmokos

7.6.8. Kitos valstybinės socialinio draudimo pašalpos ir išmokos

Dėl rentos buvusiems sportininkams skyrimo sąlygų

Ginčas apžvelgiamoje byloje kilo dėl Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymo dėl rentos neskyrimo teisėtumo ir pagrįstumo.

Sporto įstatymo 25 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyta, kad Lietuvos Respublikos pilietis, baigęs sportininko karjerą, turi teisę šiame straipsnyje nurodytomis sąlygomis gauti rentą, jeigu jis turėdamas Lietuvos Respublikos pilietybę ir atstovaudamas Lietuvai arba iki 2009 m. sausio 1 d. įgijęs Lietuvos Respublikos pilietybę ir iki pilietybės įgijimo yra tapęs parolimpinių, kurčiųjų žaidynių, kai yra vykdomos atrankos varžybos ir yra kvotų šalims sistema, 1, 2 vietos laimėtoju arba, kai nėra vykdomos atrankos varžybos arba nėra taikoma kvotų šalims sistema, 1 vietos laimėtoju.

Teisėjų kolegija, įvertinusi teisės normos lingvistinę išraišką, darė išvadą, kad teisės aktuose vardinamos sąlygos „yra vykdomos atrankos varžybos“ bei „yra kvotų šalims sistema“ turi egzistuoti abi, tą rodo jungtukas „ir“, pavartotas įstatymų leidėjo teisės normoje.

Nagrinėjama atveju nebuvo ginčo, kad pareiškėjas, atstovaudamas Lietuvai, dalyvavo XVIII Kurčiųjų žaidynių vyrų krepšinio varžybose, vykusiose 1997 m. liepos 13–26 d. Kopenhagoje (Danijos Karalystė), ir užėmė 2 vietą. Byloje kilo ginčas, ar į šias žaidynes Lietuva pateko per vykdytas atrankos varžybas. Tai yra faktinė aplinkybė, kuri turi būti nustatyta surinkus aktualius įrodymus.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad teisės aktai (konkrečiai – Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1302 „Dėl Rentų buvusiems sportininkams skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 1 punktu patvirtinto Rentų buvusiems sportininkams skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo 5 punktas) nustato procedūrą, kai Švietimo, mokslo ir sporto ministerija sprendimą priima, remdamasi olimpiniam, paralimpiniam, regos, klausos ar judėjimo negalią turinčių asmenų sporto judėjimui Lietuvoje vadovaujančios nevyriausybinių organizacijų pažyma. Nagrinėtoje byloje Kurčiųjų sporto komitetas turėjo surinkti bylai aktualius įrodymus, būtinus minėtai ministerijai priimant sprendimą, tačiau tai nebuvo padaryta ir nepateikti įrodymai, kad buvo bandoma tai daryti.

Teisėjų kolegija įvertino, kad byloje nagrinėtu atveju Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos sprendimas priimtas neatsižvelgus į tai, kad Kurčiųjų sporto komitetas surašė pažymą, tačiau neįvykdė savo pareigų išsamiai išanalizuoti pareiškėjo situaciją ir surinkti įrodymus. Kurčiųjų sporto komitetas neįrodė, kad rinko įrodymus, nes Kurčiųjų sporto komitetas formaliai teikė raštus, kad dokumentų neturi. Galutinį sprendimą dėl prašymo skirti rentą priima Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, todėl jai tenka atsakomybė už sprendimą neskirti rentos. Pažymėta, kad formaliai ir biurokriškai vykdomos viešojo administravimo funkcijos nesiderina su gero administravimo principu.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, ginčijamą įsakymą panaikinant ir perduodant pareiškėjo prašymą skirti jam sportininko rentą pagal Sporto įstatymo 25 straipsnio 1 dalies 3 punktą atsakovui Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai nagrinėti iš naujo.

2022 m. birželio 29 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-659-1047/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00218-2021-9

Procesinio sprendimo kategorija 7.6.8

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.3 Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė apsigyventi Lietuvoje

8.3.1. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė laikinai gyventi Lietuvoje

Dėl pasikeitusio reglamentavimo įtakos priimant sprendimus panaikinti užsieniečių leidimus laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, kai nustatomas nelegalaus užsieniečių darbo faktas

Byloje kilo ginčas dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimų, kuriais pareiškėjams buvo panaikinti leidimai laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas, atmesdamas pareiškėjų skundą, padarė išvadą, kad, vadovaudamasis Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) 50 straipsnio 1 dalies 19 punkto a papunkčiu, Departamentas nusprendė panaikinti pareiškėjams leidimus laikinai gyventi Lietuvoje, įvertinęs, kad bendrovės, kurioje dirba pareiškėjai, įgaliotas asmuo nubaustas pagal ANK 95 straipsnio 1 dalį, nustatius nelegalaus darbo faktą, bei tai, jog nuo dienos, kurią skirta nuobauda baigta vykdyti (2021 m. liepos 1 d.), praėjo mažiau kaip vieneri metai, taigi išnyko būtina sąlyga išduoti leidimams laikinai gyventi Lietuvoje.

Nagrinėdamas pareiškėjų apeliacinį skundą, LVAT atkreipė dėmesį, kad nuo 2021 m. birželio 15 d. įsigaliojo Užimtumo įstatymo pakeitimai, pagal kuriuos nebeliko reikalavimo pranešti apie trečiosios šalies piliečio įdarbinimą; taigi byloje aktualaus pažeidimo padarymas (pranešimo nepateikimas) nebelaiikytinas nelegaliu darbu, jis kvalifikuotinas kaip užsieniečių įdarbinimo ir informavimo apie įdarbintus arba atsiųstus laikinai dirbti į Lietuvos Respubliką užsieniečius tvarkos pažeidimas, už kurį numatyta atsakomybė pagal Užimtumo įstatymo 57 straipsnio 3 dalį – bauda darbdaviui arba įmonei, į kurią užsieniečiai atsiunčiamas laikinai dirbti.

LVAT pažymėjo, kad Departamentas ginčijamus sprendimus priėmė 2022 m. sausio 22 d., kai tokio pažeidimo padarymas (pranešimų apie Lietuvoje įdarbintus užsieniečius formos nepateikimas) nebebuvo priskiriamas nelegaliam darbui. Nors darbdavio atstovas buvo nubaustas 2021 m. birželio 10 d. už tokį pažeidimą kaip už nelegalaus darbo faktą ir Departamentas formaliajį prasme turėjo teisę priimti ginčijamus sprendimus,

tačiau, LVAT vertinimu, jie laikytini neteisingsiais pareiškėjams sukeliamų materialiujų teisinių pasekmių aspektu. Ginčijamų Departamento sprendimų priėmimo metu darbdavio įgalioto atstovo padarytas pažeidimas įstatymo leidėjo valia nebebuvo vertinamas kaip nelegalus darbas, taigi jo sukeltos pasekmės neturėtų būti vertinamos taip pat, kaip ir nustatčius nelegalaus darbo faktą pagal sprendimų priėmimo metu galiojusią teisės aktų reikalavimus, ypač atsižvelgiant į pareiškėjams dėl to kylančias itin sunkias materialiąsias pasekmes (leidimų laikinai gyventi Lietuvoje panaikinimą).

Įvertinęs byloje nustatytas aplinkybes ir aktualų teisinį reguliavimą, teismo pareigą priimti ne vien formaliai teisėtą, bet ir teisingą sprendimą, LVAT darė išvadą, kad ginčijami atsakovo sprendimai naikintini, nes juos priimant nebuvo atsižvelgta į teisės aktų, apibrėžiančių nelegalų darbą, aktualius pokyčius. Kadangi pirmosios instancijos teismas neįvertino pareiškėjų argumentų dėl teisinio reguliavimo pokyčių, nustatant atsakomybę už nelegalaus darbo faktą, šių pokyčių reikšmės asmenų, kuriems suteikiami leidimai laikinai gyventi Lietuvoje, teisinei padėčiai, anot LVAT, neatskleidė bylos esmės ir priėmė itin formalų bei dėl to naikintiną sprendimą. Ta aplinkybė, kad pareiškėjai turi galimybę iš naujo kreiptis dėl leidimų laikinai gyventi Lietuvoje suteikimo, ir darbdaviui iki Užimtumo įstatymo pakeitimo taikyta atsakomybė nebus kliūtimi minėtus leidimus gauti, teisėjų kolegijos vertinimu, nepagrindė ginčijamų atsakovo sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo, neatitiko esminių teisingumo ir protingumo principų, nes visą tokių leidimų gavimo iš naujo našta perkėlė pareiškėjams, nuo kurių elgesio teisinio reguliavimo pokyčiai niekaip negali priklausyti.

Apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas, priimtas naujas sprendimas – pareiškėjų skundas patenkintas, Departamento sprendimai panaikinti.

2022 m. birželio 23 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2776-492/202

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00583-2022-5

Procesinio sprendimo kategorija 8.5

[Prieiga internete](#)

8.5. Užsieniečių sulaikymas

Dėl skundo, kurį užsienietis pateikė antrą kartą, prisistatęs kitu asmeniu

Ginčas byloje kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas) sprendimo dalies, kuria nuspręsta įleisti pareiškėją į Lietuvos Respubliką ir apgyvendinti įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 140⁸ straipsnio 3 dalyje nurodytoje laikino apgyvendinimo vietoje, nesuteikiant jam teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje 6 mėnesius nuo šio sprendimo priėmimo dienos.

Nustatęs, kad pareiškėjas į Lietuvos Respubliką atvyko neteisėtai, neturėjo asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų, taip pat įvertinęs riziką, kad pareiškėjas gali pasislėpti, pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundo netenkino.

Nagrinėjant pareiškėjo apeliacinį skundą buvo nustatyta, kad dėl minėto Departamento sprendimo buvo priimti du teismų sprendimai: pareiškėjas šioje byloje ginčytą sprendimą taip pat buvo apskundęs ir Vilniaus regiono apylinkės teismo Vilniaus rajono rūmams, kuris sprendimu pareiškėjo, minėtoje byloje prisistačiusio kaip L. M. J., skundą dėl Departamento sprendimo dalies panaikinimo ir alternatyvios sulaikymui priemonės taikymo atmetė (apeliacinis skundas teiktas nebuvo, todėl teismo sprendimas įsiteisėjo). Nors nagrinėtu atveju pareiškėjas ginčijo Departamento sprendimą, prisistatydamas kaip B. J. L., tačiau, atsižvelgus į pareiškėjui priskirtą unikalų ILTU kodą, nustatyta, jog L. M. J. ir B. J. L. ILTU kodas identiškas. Atitinkamai, LVAT darė išvadą, kad tiek pirmosios instancijos teismo, tiek Vilniaus regiono apylinkės teismo Vilniaus rajono rūmų nagrinėtos bylos atveju, pareiškėjas buvo tas pats asmuo.

Konstatavęs, kad esant įsiteisėjusiam Vilniaus regiono apylinkės teismo Vilniaus rajono rūmų sprendimui, kuriame buvo išnagrinėtas tas pats ginčo dalykas tuo pačiu pagrindu, kuriuo pareiškėjas kėlė ir šioje byloje, LVAT sprendė, kad yra pagrindas pirmosios instancijos teismo sprendimą panaikinti ir bylą nutraukti.

2022 m. birželio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2797-556/2022

Teisminio proceso Nr. 4-44-3-00097-2022-7

Procesinio sprendimo kategorija 8.5

[Prieiga internete](#)

Dėl užsieniečiui taikytinos alternatyvios sulaikymui priemonės, kai išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos procedūros įvykdymo terminai nežinomi, nors nuo atitinkamo sprendimo priėmimo yra praėjęs pakankamas laikotarpis tokiam išsiuntimui įvykdyti

Šioje byloje apeliacine tvarka buvo skundžiamas pirmosios instancijos teismo sprendimas, kuriuo tenkintas Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Vilniaus pasienio rinktinės Migracijos skyriaus (toliau – VSAT) teikimas taikyti alternatyvią sulaikymui priemonę – pareiškėjos apgyvendinimą Pabėgėlių priėmimo centre, nustatant teisę judėti tik apgyvendinimo vietai priklausančioje teritorijoje – 6 mėnesiams, bet ne ilgiau iki bus įvykdyta jos išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos procedūra.

Pirmosios instancijos teismas sprendė, kad pareiškėjai neskyrus alternatyvios sulaikymui priemonės ir neribojant jos judėjimo laisvės, yra pagrindas manyti, jog ji, vengdama išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos, gali pasislėpti ar pabėgti, todėl VSAT teikimą tenkino.

Nagrinėdamas apeliacinį skundą, LVAT nustatė, kad byloje nėra duomenų, jog pareiškėja, dėl kurios prašymo suteikti prieglobstį priimtas galutinis sprendimas, keltų grėsmę valstybės saugumui ir viešajai tvarkai, taip pat nėra jokių duomenų apie tai, kad ji būtų pažeidusi nustatytą tvarką Pabėgėlių priėmimo centre ir bandžiusi iš ten pasišalinti. Pirmosios instancijos teismas, priimdamas skundžiamą sprendimą, pasak LVAT, iš esmės vadovavosi tik tuo, kad pareiškėja teismo posėdyje pati nurodė, jog norėtų keliauti pas sutuoktinį, o grįžti į kilmės šalį kategoriškai atsisakė.

LVAT atsižvelgė į tai, kad pareiškėjos laisvė apribota jau nuo 2021 m. liepos 15 d., be to, atkreipė dėmesį į tai, kad galutinis sprendimas dėl jos prašymo suteikti prieglobstį priimtas 2022 m. kovo 23 d., t. y. praėjo jau pakankamas laikotarpis įvykdyti pareiškėjos išsiuntimą. LVAT vertinimu, pareiškėjai taikyti pirmosios instancijos teismo pritaikytą alternatyvią sulaikymui priemonę, atsižvelgiant į ja siekiamus tikslus – įvykdyti pareiškėjos išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos į kilmės šalį procedūrą, kurios įvykdymo terminai šiuo metu net ir nėra žinomi, nėra nei tikslinga, nei proporcinga, o skyrus jai švelnesnę alternatyvią sulaikymui priemonę – apgyvendinimą Pabėgėlių priėmimo centre, netaikant judėjimo laisvės apribojimų, minėti tikslai taip pat gali būti pasiekti.

Apeliacinis skundas patenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeistas, nustatant pareiškėjai švelnesnę alternatyvią sulaikymui priemonę – apgyvendinimą Pabėgėlių priėmimo centre, netaikant judėjimo laisvės apribojimų.

2022 m. birželio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2894-968/2022

Teismo proceso Nr. 4-68-3-00479-2022-7

Procesinio sprendimo kategorija 8.5

[Prieiga internete](#)

9. Prieglobstis

9.2. Pabėgėlio statuso suteikimas

Dėl institucijos atliekamo tyrimo trūkumų, vertinant užsieniečiui kylančią garbės nusikaltimo riziką

Byloje nagrinėtas ginčas dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo atsisakyti suteikti pareiškėjai prieglobstį ir papildomą apsaugą Lietuvos Respublikoje teisėtumo ir pagrįstumo bei įpareigojimo atlikti veiksmus.

Pirmosios instancijos teismas, konstatavęs, kad Departamentas teisėtai ir pagrįstai atsisakė suteikti pareiškėjai prieglobstį ir papildomą apsaugą Lietuvos Respublikoje, tačiau nustatė neproporcingai ilgus terminus, kuriais pareiškėjai uždrausta atvykti į Lietuvos Respubliką ir įvestas perspėjimas dėl draudimo atvykti ir apsigyventi į antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos centrinę duomenų bazę (C.SIS II), skundą tenkino iš dalies ir sutrumpino draudimo pareiškėjai atvykti į Lietuvos Respubliką ir perspėjimo dėl draudimo atvykti ir apsigyventi įvedimo į C.SIS II laikotarpio terminus iki 2 metų.

Vertindamas Departamento veiksmų, atliekant tyrimą dėl pareiškėjos prašymo suteikti prieglobstį, tinkamumą nagrinėjamai bylai aktualių teisės aktų nuostatų kontekste, LVAT nurodė, kad Departamentas, spręsdamas prieglobsčio suteikimo pareiškėjai klausimą, tyrimą atliko paviršutiniškai, netinkamai įgyvendindamas pareigą bendradarbiauti su prieglobsčio prašytoja. Atsakovas akcentavo, kad pareiškėjos

paiškinimai yra netikslūs, logiškai nepagrįsti, tačiau nei Departamentas, nei pirmosios instancijos teismas nedėjo jokių pastangų, jog šie neaiškumai būtų pašalinti, tokį faktą tiesiog panaudojant kaip argumentą, kad pareiškėjos pasakojimas yra su trūkumais. Departamento sprendime pabrėžti faktai dėl pareiškėjos nėštumo, pareiškėjos santuokos sudarymo datos netikslumų, tačiau visiškai nesiekta išsiaiškinti, kas lėmė šių faktų neatitikimą (pavyzdžiui, vertimo netikslumas), formaliai konstatuojant, kad pareiškėjos pasakojimas yra netikslus.

Be kita ko, teisėjų kolegijos vertinimu, atsakovas formaliai konstatavo, kad pareiškėjos persekiotojas yra ne valstybinis subjektas (dėdė), tačiau neįvertino to, jog pareiškėjos prašymas grindžiamas būtent garbės nusikaltimo apsektu. Pareiškėja atsakovui pateikė kilmės valstybės teismo sprendimą, kuriuo buvo nutraukta, kaip teigė pareiškėja, priverstinė santuoka. Teisėjų kolegija vertino, kad tai yra itin reikšmingas įrodymas, kuris leistų nustatyti pareiškėjos santuokos nutraukimo aplinkybes (pavyzdžiui, ar iš tiesų santuoka nutraukta buvo dalyvaujant tik pareiškėjai ir pan.), tačiau, kaip atskleidžia bylos duomenys, Departamento sprendime atsakovas tik įdėjo minėto teismo sprendimo nuotrauką jo neišvertęs į lietuvių kalbą, todėl jo turinys nesuprantamas ir negalėjo būti išanalizuotas. Taigi, atsakovas nesiėmė visų būtinų priemonių, kad tinkamai išsiaiškintų pareiškėjos nurodytas aplinkybes, konstatuodamas, jog pareiškėja tariamai galėjo kilmės šalyje apginti savo interesus teisme ir to nesutrukdė net jos dėdė. Anot LVAT, esminis aspektas buvo ne pareiškėjos teisinių galimybių nutraukti santuoką klausimas, bet būtent pasekmės, kurios jai dėl tokio veiksmo kilo ar galėjo kilti. Šios aplinkybės turėjo būti įvertintos surinktos informacijos apie kilmės valstybę kontekste – garbės nusikaltimo apsektu, nes kilmės šalies informacija pagrindė, jog atsisakymas tekėti už šeimos išrinkto vyro yra viena iš priežasčių, galinti lemti prieš moteris toje valstybėje vykdomus garbės nusikaltimus.

LVAT manymu, atsakovas nepakankamai įvertino ir pareiškėjos pasakojimą dėl galbūt patirto smurto (pateikta nuotrauka, kurioje matyti pareiškėjos sutvarstyta nosis; pareiškėja šia nuotrauka įrodinėjo aplinkybę, kad dėdė jai sulaužė nosį). Atsakovas ginčytame sprendime nurodė tik tiek, kad nėra aišku, kada pateikta nuotrauka buvo daryta. Pasak LVAT, atsakovas iš esmės nevertino pateiktos nuotraukos visų aplinkybių kontekste, įrodymą įvertino izoliuotai, detaliau nesiaiškino incidento aplinkybių, neuždavė papildomų klausimų, o savo sprendime tiesiog nurodė, kad remiantis prieglobsčio prašytojos pasakojimu, dėdė jai nosį sulaužė 2018 m., taigi, liko neaišku, ar nuotrauka iš tiesų buvo daryta prieš trejus metus.

Apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas, Departamento sprendimas panaikintas ir Departamentas įpareigotas iš naujo nagrinėti pareiškėjos prašymą dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo.

2022 m. birželio 29 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2932-881/2022

Teismo proceso Nr. 3-62-3-03030-2021-5

Procesinio sprendimo kategorijos: 9.2; 9.3

[Prieiga internete](#)

10. Pilietybė

10.4. Lietuvos Respublikos pilietybės grąžinimas

Dėl institucijos sprendimo nepriimti asmens prašymo dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo

Byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas) sprendimo, priimto išnagrinėjus pareiškėjo skundą dėl Departamento darbuotojų veiksmų, atsisakant priimti pareiškėjo prašymą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo.

Pirmosios instancijos teismas sprendė, kad Departamento sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, priimtas vadovaujantis teisės aktų nuostatomis, be kita ko, Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis, nepažeidžia viešojo administravimo principų, todėl atmetė pareiškėjo skundą.

LVAT atkreipė dėmesį, kad byloje ginčytas Departamento sprendimas, kuris buvo priimtas išnagrinėjus pareiškėjo skundą dėl Departamento Vilniaus skyriaus sprendimo, kuriuo atsisakyta priimti pareiškėjo prašymą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo, tačiau neginčytas Departamento Vilniaus skyriaus sprendimas, kuriuo atsisakyta priimti pareiškėjo prašymą, nors, LVAT vertinimu, būtent šis sprendimas sukėlė pareiškėjui tiesiogines teises pasekmes, o ginčui aktualios teisės normos nenumatė privalomos ar alternatyvios tokių sprendimų apskundimo išankstine ginčų nagrinėjimo tvarka galimybės. LVAT nurodė, kad pirmosios instancijos teismas išnagrinėjo bylą dėl Departamento sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo, nors pareiškėjui teises

pasekmes sukėlė Departamento Vilniaus skyriaus sprendimas, taigi, pirmosios instancijos teismas turėjo išaiškinti pareiškėjui teisę ginčyti Departamento Vilniaus skyriaus sprendimą ir pasiūlyti pašalinti skundo trūkumus, taikydamas skundo trūkumų šalinimo institutą.

Taip pat LVAT pažymėjo, jog manydamas, kad pateikė visus būtinus pateikti dokumentus, pareiškėjas siekė, kad jo prašymas dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo būtų priimtas. Departamento sprendimu buvo spręsti du pareiškėjo skunde nurodyti prašymai, t. y. prašymas dėl įpareigojimo užregistruoti pareiškėjo prašymą dėl pilietybės atkūrimo ir prašymas dėl tarnybinių Departamento darbuotojų patikrinimų inicijavimo. Pareiškėjas prašė pirmosios instancijos teismo panaikinti visą Departamento sprendimą, nors skunde pirmosios instancijos teismui jis nenurodė argumentų, kodėl jis nesutinka su Departamento sprendimo dalimi, kuria buvo nuspręsta, kad nėra pagrindo pradėti tarnybinio nusižengimo tyrimą. LVAT vertinimu, pirmosios instancijos teismas nesuteikė pareiškėjui galimybės patikslinti skundą šiuo aspektu, o priimdamas pareiškėjo skundą nevertino aplinkybių dėl pareiškėjo galimybės ginčyti šią Departamento sprendimo dalį. Pirmosios instancijos teismas savo sprendime taip pat nepasisakė dėl šios Departamento sprendimo dalies teisėtumo ir pagrįstumo.

Pareiškėjo apeliacinis skundas patenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir byla perduota nagrinėti iš naujo.

2022 m. gegužės 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-980-789/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02203-2021-5

Procesinio sprendimo kategorijos: 10.4; 10.6

[Prieiga internete](#)

12. Mokesčiai, įmokos ir kiti privalomieji mokėjimai

12.13. Gyventojų pajamų mokestis

12.13.1. Gyventojų pajamų mokesčio objektas

12.13.1.2. Apmokestinamosios pajamos

Dėl palūkanų bankui pripažinimo išlaidomis ne individualios veiklos turtui įsigyti šio turto pardavimo pajamų apmokestinimo GPM tikslais

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas mokestinis ginčas, be kita ko, kilo dėl mokesčių administratoriaus sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo dalies, kuria pareiškėjams apskaičiuotas mokėtinas GPM už 2016 m. spalio 10 d. perduotą ginčo žemės sklypo dalį. Konkrečiai pareiškėjai nesutiko su jiems apskaičiuota mokėtino GPM suma, nurodydami, kad nebuvo atsižvelgta į jų patirtas 55 273,40 Eur išlaidas banko palūkanoms, skaičiuotoms už šiam sklypui įsigyti jiems suteiktą paskolą.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) 19 straipsnyje, be kita ko, įtvirtinta, kad pardavus ne individualios veiklos turtą, iš gautų pajamų gali būti atimta turto įsigijimo kaina ir su šio turto pardavimu arba kitokiu perleidimu nuosavybėn susiję teisės aktuose nustatyti privalomi mokėjimai (GPMĮ 19 str. 1 d.). Turto įsigijimo kainai, be kita ko, priskiriamos išlaidos, patirtos įsigyjant turtą, įskaitant su šio turto įsigijimu susijusius teisės aktuose nustatytus privalomus mokėjimus (GPMĮ 19 str. 2 d.).

LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad įstatymų leidėjui neapibrėžus minėtų išlaidų sąvokos turinio, įsigyjant turtą jo įsigijimo sąnaudas sudaro gauta paskola bei už suteiktą paslaugą bankui sumokėtos palūkanos, t. y. turto įsigijimo sąnaudos tokiu atveju turi dvi sudėtinės dalis – pačią paskolą ir sumokėtą atlyginimą (išleistus pinigus) už pinigų paskolinimą. Pastarąjį turtą pardavus, mokesčių mokėtojai turėjo teisinį pagrindą prie turto įsigijimo kainos priskirti ir ginčo palūkanas kaip išlaidas, patirtas įsigyjant turtą.

LVAT grąžino centriniam mokesčių administratoriui iš naujo spręsti dėl patikrinimo akto dalies tvirtinimo.

2022 m. birželio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-236-1047/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02395-2020-6

Procesinio sprendimo kategorijos: 12.13.1; 12.15.1

[Prieiga internete](#)

12.14. Pelno mokestis

12.14.1. Pelno mokesčio objektas

12.14.1.3. Leidžiami atskaitymai ir ribojamų dydžių leidžiami atskaitymai

Dėl prestižo amortizacijos sąnaudų priskyrimo ribojamų dydžių leidžiamiems atskaitymams sąlygų

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas mokestinis ginčas kilo dėl mokesčių administratoriaus sprendimo, kuriuo, be kita ko, pareiškėjui papildomai apskaičiuotas ir nurodytas sumokėti pelno mokestis bei su juo susijusios sumos nustačius, kad jis ribojamų dydžių leidžiamiems atskaitymams nepagrįstai priskyrė prestižo amortizacijos sąnaudas. Nustatyta, kad patronuojančiai bendrovei įsigijus pareiškėjo akcijas susidarė prestižas. Vėliau atliktu reorganizavimu patronuojanti bendrovė buvo prijungta prie pareiškėjo. Vertindamas šias operacijas mokesčių administratorius laikėsi pozicijos, jog patronuojanti bendrovė, įsigydama pareiškėjo akcijas, veikė išimtinai jos akcininkų, o ne savo interesais.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal bendrą taisyklę, įtvirtintą Pelno mokesčio įstatymo (toliau – PMĮ) 11 straipsnio 1 dalyje, apskaičiuojant Lietuvos vieneto apmokestinamąjį pelną iš pajamų atskaitomi ribojamų dydžių leidžiami atskaitymai, kuriems, be kita ko, priskiriamos ilgalaikio turto nusidėvėjimo arba amortizacijos sąnaudos (PMĮ 17 str. 2 d. 1 p.). Šios sąnaudos, kaip matyti iš PMĮ 18 straipsnio 1 dalies, be kita ko, apima prestižą („vienete yra <...> amortizuojamas jo <...> prestižas <...>“).

PMĮ 18 straipsnio 10 dalis, be kita ko, įtvirtina, kad „<...> kai siekiant valdyti kito vieneto grynąjį turtą ir veiklą įsigyjamą jo akcijas, susidariusi prestižo vertė į ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus įtraukiama kaip ir ilgalaikis turtas šiame straipsnyje nustatyta tvarka tik po vėlesnio šių vienetų sujungimo arba vieno jų prijungimo prie kito, jei tai bus atliekama“. Kiek tai buvo susiję su byloje nagrinėtu atveju, šioje nuostatoje minima prestižo vertė – „dydis, kuriuo, <...> siekiant valdyti kito vieneto grynąjį turtą ir veiklą, įsigyjant jo akcijas, įsigyjanciojo vieneto pinigais sumokėta kaina viršija įsigyto vieneto grynojo turto dalies, įvertintos tikrąja rinkos kaina, vertę ir iš kurios įsigyjantysis vienetas tikisi gauti ekonominės naudos <...>“ (PMĮ 2 str. 30 d. (2008 m. liepos 14 d. įstatymo Nr. X-1697 redakcija)).

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, jog iš šių nuostatų, be kita ko, matyti, kad vieneto teisė atskaityti PMĮ 18 straipsnio 1 dalyje nurodytas prestižo amortizacijos sąnaudas yra ribojama prestižo verte (PMĮ 18 str. 10 d.), kuri apima tik tą prestižo dalį, „<...> iš kurios įsigyjantysis vienetas tikisi gauti ekonominės naudos <...>“. Kitaip tariant, pats prestižo susidarymo faktas nėra pakankamas – aptariamu akcijų įsigijimo atveju prestižo vertė, be kita ko, PMĮ 18 straipsnio 10 dalies taikymo tikslais, apima tik tą už šias akcijas sumokėtą ir prestižą sudarančios kainos dalį, iš kurios vienetas tikisi gauti ekonominės naudos.

LVAT taip pat pažymėjo, jog PMĮ 2 straipsnio 30 dalis eksplisitiškai nustato, kad šią ekonominę naudą turi tikėtis gauti būtent akcijas įsigyjantis vienetas, o ne jo (vieneto) akcininkai ar kiti jį kontroliuojantys asmenys. Be to, PMĮ 18 straipsnio 10 dalies taikymo tikslais ši ekonominė nauda turi būti susijusi su vieneto (vykdoma ar planuojama vykdyti) veikla, kaip ji apibrėžiama PMĮ 2 straipsnio 40 dalyje – „bet kokio pobūdžio komercinė arba gamybinė veikla, kuria siekiama gauti ir (arba) uždirbti pajamų ar kokios kitos ekonominės naudos“.

Galiausiai išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad įstatymų leidėjo PMĮ 2 straipsnio 30 dalyje vartojamas žodis „tikisi“ („<...> tikisi gauti ekonominės naudos <...>“) implikuoja vieneto ketinimą gauti atitinkamą ekonominę naudą ateityje, o ne rezultata. Savo ruožtu, be kita ko, atsižvelgiant į tai, kad prestižas, kaip minėta, sudaro PMĮ 2 straipsnio 30 dalyje nurodyto sandorio kainos dalį, darytina išvada, kad PMĮ 18 straipsnio 10 dalies taikymo tikslais pirmiausia turi būti konstatuotas objektyviais duomenimis pagrįstas ir prestižo pripažinimo momentu buvęs vieneto ketinimas (objektyviai pagrįstas tikėjimas) iš šio prestižo (įsigyto vieneto grynojo turto dalį viršijančios sandorio kainos dalies) gauti ekonominės naudos.

LVAT sprendė, kad minėta patronuojanti bendrovė byloje nagrinėtu konkrečiu atveju neveikė kaip ekonominės naudos, be kita ko, nurodytos PMĮ 2 straipsnio 30 dalyje, siekiantis vienetas, todėl mokesčių administratorius iš esmės pagrįstai pripažino, kad nėra tenkinamos materialiosios sąlygos ginčo prestižui amortizuoti. LVAT pareiškėjo apeliacinį skundą atmetė.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2022 m. birželio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-10-442/2022

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03109-2020-0

Procesinio sprendimo kategorijos: 12.14.1.3; 12.14.3

[Prieiga internete](#)

12.15. Pridėtinės vertės mokestis

12.15.3. Pridėtinės vertės mokesčio tarifai

12.15.3.2. 0 procentų pridėtinės vertės mokesčio tarifo taikymas

Dėl pareigos sumokėti importo PVM, kai vykdant tiekimą Bendrijos viduje importuotos prekės per nacionalinio įstatymo nustatytą terminą nėra išgabenamos į kitą valstybę narę

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas mokesstinis ginčas kilo dėl Klaipėdos teritorinės muitinės sprendimo, kuriuo pareiškėjui papildomai apskaičiuotas PVM ir su juo susijusios sumos nustačius, kad jis per vieną mėnesį į kitą valstybę narę neišgabeno 2018 m. gegužės–spalio mėn. importuotų prekių, deklaruotų 4200 muitinės procedūrai – prekių, kurių tiekimui į kitą valstybę narę taikomas atleidimas nuo importo PVM, išleidimo į laisvą apyvartą ir vidaus vartojimą vienu metu.

Vadovaujantis Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (toliau – PVMĮ) 35 straipsnio 1 dalimi (2010 m. lapkričio 30 d. įstatymo Nr. XI-1187 redakcija), „importo PVM neapmokestinamos importuojamos prekės, jeigu importo metu žinoma, kad tos pačios prekės yra skirtos išgabenti ir bus išgabentos į kitą valstybę narę, o importuotojo prekių tiekimas iš Lietuvos Respublikos į kitą valstybę narę pagal šio įstatymo VI skyriaus nuostatas apmokestinamas taikant 0 procentų PVM tarifą.“ PVMĮ 35 straipsnio 2 dalis (2004 m. sausio 15 d. įstatymo Nr. IX-1960 redakcija) įtvirtina, kad šio straipsnio „<...> nuostatos taikomos, jeigu importuotojas yra registruotas PVM mokėtoju Lietuvos Respublikoje, o prekės išgabenamos į kitą valstybę narę per terminą, ne ilgesnį kaip 1 mėnuo nuo apmokestinimo momento, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnio 12 arba 13 dalyje, dienos. Dėl objektyvių aplinkybių gali būti nustatytas ir ilgesnis išgabenimo terminas.“

Įvertinusi Europos Sąjungos teisės aktų nuostatas ir susijusią ESTT jurisprudenciją, LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad vien dėl PVMĮ 35 straipsnio 2 dalyje (2004 m. sausio 15 d. įstatymo Nr. IX-1960 redakcija) nustatyto termino pažeidimo negali būti atsakyta neapmokestinti importo PVM tik tokiu atveju, kai prekės (nors ir pažeidus šį terminą) faktiškai buvo išgabentos į kitą valstybę narę, t. y. nėra ribojama mokesčių administratoriaus galimybė paneigti teisę į neapmokestinimą importo PVM atveju, kai, be kita ko, nustatoma, jog prekės vis dar nėra išgabentos, nors minėtas terminas jau yra pasibaigęs.

LVAT atmetė mokesčių administratoriaus apeliacinį skundą.

2022 m. birželio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-448-662/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03271-2020-0

Procesinio sprendimo kategorijos: 12.10.4; 12.15.3.2

[Prieiga internete](#)

14. Aplinkos apsauga

14.10. Aplinkos apsaugos valstybinė kontrolė

Dėl tvenkinio naudotojų pareigos užtikrinti normalią tvenkinio būklę

Ginčas apžvelgiamoje byloje kilo dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – Departamentas) Vilniaus valdybos Trakų aplinkos apsaugos inspekcijos privalomojo nurodymo ir Departamento sprendimo dėl privalomojo nurodymo teisėtumo ir pagrįstumo.

Privalomasis nurodymas pagrįstas Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2007 m. spalio 11 d. įsakymu Nr. AV-95 patvirtintų Tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisyklių (toliau – Taisyklės) 33 ir 34 punktais bei aplinkos ministro 1995 m. kovo 7 d. įsakymu Nr. 33 patvirtintų Tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinių taisyklių (LAND2-95) (toliau – Tipinės taisyklės) priedo 36 punktu. Pareiškėjo vertinimu, šiame nurodyme nebuvo nurodytos privalomos teisės normos, nustatančios pareiškėjo, kaip Tvenkinio naudotojo, pareigas.

Taisyklių 33 punktas nustato, kad tvenkinio krantų erozija, išplauto grunto susiklostymas, akvatorijos uždumblėjimas ir užžėlimas turi būti stebimas 3 kartus per metus: pavasarį po potvynio, vasaros viduryje ir prieš užšalant Tvenkiniui. Išimties atvejais (pavyzdžiui, po labai stiprių vėjų) būtina krantus ir akvatoriją apžiūrėti papildomai. Tik nuolat prižiūrint Tvenkinio akvatoriją ir krantus, laiku išaiškinant galimus kenksmingus procesus ir taikant reikiamas priemones yra užtikrinama normali Tvenkinio būklė. Taisyklių 34 punktas nustato, kad Tvenkinio sekliji plotai neturi viršyti 15–20 procentų bendro Tvenkinio ploto. Tvenkinio sekliuose plotuose intensyviai vystosi vandens augalija, todėl jie greitai užpelkėja. Priemonių prieš užžėlimą ir uždumblėjimą įgyvendinimas turi būti suderintas su Aplinkos ministerijos Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamentu. Tipinių taisyklių priedo 36 punkte nustatyta, kad tvenkinio sekliji plotai neturi viršyti 15–20 procentų bendro tvenkinio ploto. Tvenkinio sekliuose plotuose intensyviai vystosi vandens augalija, todėl jie greitai užpelkėja.

Priemonių prieš užžėlimą ir uždumblėjimą įgyvendinimas turi būti suderintas su Departamentu. Tipinių taisyklių 7 punkte nustatyta, kad taisyklėse numatyti reikalavimai yra privalomi visiems fiziniams ir juridiniams asmenims.

Teisėjų kolegija sutiko, kad Tipinės taisyklės pažodžiui neįvardija konkrečiai, kam nustatomos minėtos pareigos (stebėti Tvenkinio krantų eroziją, išplauto grunto susiklostymą, akvatorijos uždumblėjimą ir užžėlimą, užtikrinti normalią Tvenkinio būklę, užtikrinti, kad Tvenkinio seklieji plotai neviršytų 15–20 procentų bendro Tvenkinio ploto, užtikrintų, kad priemonių prieš užžėlimą ir uždumblėjimą įgyvendinimas būtų suderintas su Departamentu). Tačiau pirmosios instancijos teismas pagrįstai vertino, kad negali būti situacijos, kai dėl Taisyklių nekonkretumo / neaiškumo / spragos nėra asmens, atsakingo už teisės aktuose nustatytų pareigų vykdymą.

Teisėjų kolegija, sistemiškai aiškindama Taisyklės ir jų paskirtį, darė išvadą, kad už Taisyklėse įtvirtintų pareigų įgyvendinimą atsakingi Tvenkinio naudotojai, išskyrus atvejus, kai Taisyklės konkrečiai įvardija kitus asmenis ir nustato jiems pareigas. Taigi pareiškėjas turėjo atlikti Tvenkinio stebėjimą (poveikį upės ekosistemoms, dugno, krantų ardymą). Tipinių taisyklių 1 punktą nustato, kad Tipinės taisyklės nustato Taisyklių rengimo tvarką, Taisyklėse pateikiamus pagrindinius duomenis apie tvenkinį ir jo hidrotechnikos statinius, tvenkinio darbo režimą, pagrindinius aplinkosaugos reikalavimus eksploatuojant tvenkinį. Taisyklės skirtos užtikrinti Tvenkinio darbo režimą, pagrindinius aplinkosaugos reikalavimus eksploatuojant tvenkinį. Jos privalomos visiems fiziniams ir juridiniams asmenims, tačiau iš esmės skirtos apibrėžti Tvenkinio naudotojų teises ir pareigas, taisykles, pagal kurias eksploatuojamas tvenkinys. Taip pat akivaizdu, kad rengiant Taisyklės reikalavimai, pateikti Tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisyklių formos pavyzdyje, turi būti pritaikyti konkrečiam atvejui. Iš Taisyklių nuostatų visumos nėra pagrindo daryti išvadą, kad už Taisyklėse įtvirtintų pareigų įgyvendinimą nėra atsakingi Tvenkinio naudotojai (konkrečiu atveju – pareiškėjas).

Teisėjų kolegija laikėsi nuostatos, kad privalomojo nurodymo 5.1 punkte suformuluotas nurodymas (parengti priemonių prieš užžėlimą ir uždumblėjimą įgyvendinimo planą ir jį pateikti Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos suderinimui) yra aiškus ir konkretus.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas, o pareiškėjo ir trečiojo suinteresuoto asmens apeliaciniai skundai atmesti.

2022 m. birželio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-112-822/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02103-2020-3

Procesinio sprendimo kategorija 14.10

[Prieiga internete](#)

Dėl vandens lygių matavimo ir registravimo priemonėmis gaunamų duomenų pateikimo internete

Ginčas apžvelgiamoje byloje kilo dėl pirmosios instancijos teismo sprendimo, kuriuo atsakovas UAB „Jūrpa“ pagal pareiškėjo Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos reikalavimą įpareigotas ne vėliau kaip per mėnesį nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos įvykdyti privalomajame nurodyme nustatytus reikalavimus, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas nustatė, kad atsakovas nustatytu laiku neįvykdė šių privalomojo nurodymo reikalavimų: Aplinkos apsaugos agentūrai (toliau – Agentūra) pateikti nuorodą į Kairiškių hidroelektrinės (toliau – HE) interneto svetainę, kaip tai numatyta aplinkos ministro 2019 m. kovo 26 d. įsakymo Nr. D1-179 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerijos 1995 m. kovo 7 d. įsakymo Nr. 33 „Dėl tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinių taisyklių (LAND 2-95) patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintų Tvenkinio naudojimo ir priežiūros tipinių taisyklių (LAND 2-95) (toliau – Taisyklės (LAND 2-95) 42¹ punkte, ir dėl to sprendė, kad atsakovas įpareigotinas įvykdyti šiuos reikalavimus (Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 26 str. 1 d.). Įvertinęs atsakovo Agentūrai pateiktas nuorodas į vandens lygių duomenis, pagal kurias pasiekama tik viena vandens lygio reikšmė realiu laiku (prisijungimo metu), o kiti vandens lygių duomenys, nurodyti Taisyklių (LAND 2-95) priedo 42.1 punkte (matuojami kas valandą ir viešai pateikiami (saugomi) internete (.xlsx) arba (.ods) failų formatu, prieinami (saugomi) ne trumpiau kaip vienerius metus), pasiekiami tik sumokėjus nustatyto dydžio mokestį, pirmosios instancijos teismas nesutiko su atsakovo argumentais, kad jis tinkamai įgyvendino Taisyklių (LAND 2-95) priedo 42.1 ir 42¹ punktų nuostatas.

Teisėjų kolegija nurodė, kad Taisyklių (LAND 2-95) priedo 42.1 punkte nustatyta, jog jei prie tvenkinio ar patvenkto ežero įrengta HE, jos savininkai privalo užtikrinti, kad „vandens lygiai tvenkinyje ar patvenktame ežere ir jo žemutiniame bjeje kas valandą būtų matuojami ir registruojami automatinėmis vandens lygių matavimo ir registravimo priemonėmis ir realiu laiku viešai pateikiami (saugomi) internete (.xlsx) arba (.ods) failų formatu. Duomenys turi būti prieinami (saugomi) ne trumpiau kaip vienerius metus. Šie duomenys pateikiami pagal

Tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisyklių formos pavyzdžio 5 priedą. Dėl gedimų nutrūkus vandens lygių automatiniam matavimui ir (ar) duomenų teikimui internete šio papunkčio reikalavimai gali būti nevykdomi ne daugiau kaip 10 parų per metus“. Taisyklių (LAND 2-95) priedo 42¹ punktą nustato, kad HE savininkai „pateikia ir (ar) patikslina Aplinkos apsaugos agentūrai nuorodas į HE interneto svetainėje viešai skelbiamus vandens lygių duomenis, kaip tai nustatyta šiuo įsakymu patvirtintame Tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinių taisyklių (LAND 2-95) priedo 42.1 papunktyje“.

Teisėjų kolegija, įvertinusi ir kitas aplinkybes, pažymėjo, kad lingvistiškai aiškinant Taisyklių (LAND 2-95) priedo 42.1 ir 42¹ punktų nuostatas, negalima daryti vienareikšmiškos ir aiškios išvados, jog HE savininkai yra įpareigoti ne trumpiau kaip vienerius metus prieinamus (saugomus) duomenis pateikti viešai ir neatlygintinai visuomenei.

Pagal Taisyklių (LAND 2-95) priedo 42.1 ir 42¹ punktų nuostatas: 1) HE savininkas privalo užtikrinti, kad vandens lygių matavimo ir registravimo priemonėmis gaunami duomenys būtų realiu laiku viešai pateikiami (saugomi) internete; 2) duomenys turi būti prieinami (saugomi) ne trumpiau kaip vienerius metus (nėra įtvirtinta sąlyga, kad ne trumpiau kaip vienerius metus prieinami (saugomi) duomenys turi būti pateikiami viešai); 3) Agentūrai turi būti pateiktos ir (ar) patikslintos nuorodos į HE interneto svetainėje viešai skelbiamus vandens lygių duomenis (viešai skelbiami tik realiu laiku gauti duomenys).

Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – pareiškėjo Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos pareiškimą atmesti.

2022 m. birželio 15 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-483-520/2022

Teismo proceso Nr. 3-64-3-00546-2021-6

Procesinio sprendimo kategorija 14.10

[Prieiga internete](#)

15. Žemės teisiniai santykiai

15.8. Kiti su žemės teisiniais santykiais susiję klausimai

Dėl valstybinės žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto tvirtinimo, kai vyksta ginčas dėl šio sklypo nuomos ir naudojimo su buvusiu nuomininku

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo, kuriuo patvirtintas valstybinės žemės sklypo, prieš tai išnuomoto pareiškėjui, formavimo ir pertvarkymo projektas (sklypo padalijimo į du). Pareiškėjas manė, kad toks projektas negalėjo būti tvirtinamas, be kita ko, dėl to, jog dėl žemės sklypo nuomos sutarties nutraukimo ir naudojimo vyksta teisminis ginčas.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, pripažinęs, jog atsakovas iki projekto patvirtinimo nebuvo informuotas apie teisminį ginčą dėl žemės sklypo.

LVAT priminė, kad pagal Žemės įstatymo 30 straipsnio 9 dalį negali būti sujungiami, padalijami, atidalijami ar perdalijimo būdu pertvarkomi areštuoti žemės sklypai arba teismo ginčo objektu esantys žemės sklypai. Kaip pažymėjo teisėjų kolegija, iš esmės šioje normoje nustatytos dvi alternatyvios sąlygos (negali būti <...> pertvarkomi areštuoti (1) arba esantys teismo ginčo objektu (2) žemės sklypai), kurios suponuoja normoje įtvirtintos elgesio taisyklės (draudimo) taikymą.

Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektas, kurių tikslas pertvarkyti žemės sklypus, negali būti tiek įgyvendinamas, tiek ir rengiamas, jei egzistuoja teisminis ginčas, susijęs su šiuo žemės sklypu.

Kadangi įstatymų leidėjas yra numatęs imperatyvų draudimą pertvarkyti žemės sklypą, kuris yra teismo ginčo objektu, teisėjų kolegija apžvelgiamoje byloje nagrinėtu atveju sprendė, kad iškėlus civilinę bylą bendrosios kompetencijos teisme negalėjo būti toliau atliekami ginčo projekto rengimo ir jo tvirtinimo darbai.

Nereikšminga nagrinėtu atveju pripažinta aplinkybė, kad Nacionalinė žemės tarnyba, atsakovui patvirtinus projektą, sustabdė jo įgyvendinimą.

LVAT panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo pareiškėjo skundą tenkino bei panaikino atsakovo įsakymą, kuriuo buvo patvirtintas ginčo projektas.

2022 m. birželio 23 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-352-552/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02805-2020-2

Procesinio sprendimo kategorija 15.8

[Prieiga internete](#)

18. Nuosavybės teisių atkūrimas

18.9. Sprendimų dėl nuosavybės teisių atkūrimo priėmimo terminas ir tvarka, sprendimų priėmimo vilkinimas

Dėl viešojo intereso ir asmens, pretenduojančio atkurti nuosavybės teises į žemę, teisėtų lūkesčių apsaugos, taip pat viešojo administravimo subjekto veiksmų, delsiant vykdyti detaliojo plano rengimo ir tvirtinimo procedūras, laikymo vilkinimu atlikti jo kompetencijai priskirtus veiksmus nuosavybės teisių atkūrimo srityje

Pareiškėjas kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) 2020 m. balandžio 20 d. raštą, kuriuo buvo išnagrinėtas pareiškėjo prašymas dėl žemės grąžinimo natūra, ir įpareigoti Kauno miesto savivaldybę nedelsiant pateikti Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NŽT) grąžintino natūra laisvos / neužstatytos žemės sklypo planą ir kadastro duomenų bylą.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, jog skundžiamu raštu pareiškėjui buvo nurodyta, dėl kokių priežasčių negalėjo būti suformuotas prašomas žemės sklypas nuosavybės teisėms atkurti (ginčo teritorijoje buvo nuosavybės teisė UAB „Kauno vandenys“ priklausantys statiniai ir įrenginiai, kurių paskirtis tiesiogiai susijusi su vandenvietės funkcionavimu, buvo pradėtas rengti vandenvietės ir vandenvietės žemės sklypo (-ų) projektas, o pagal Kauno miesto savivaldybės teritorijos bendrąjį planą bei jo korektūros sprendinius beveik visa ginčo teritorija priskirta vandenviečių teritorijų funkcinėi zonai), be to, Administracija galutinai neatsisakė spręsti šį klausimą, kai bus nustatytos tikslios vandenvietės ir vandenvietės žemės sklypo ribos.

LVAT teisėjų kolegija, atsižvelgusi į pareiškėjo konstitucinį teisėtų lūkesčių principą bei viešojo ir privataus intereso proporcingumo principą, įvertinusi teisės aktų nuostatas, reglamentuojančias specialiojo plano galią, juo nustatomas teises ir pareigas, nesutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad viešojo intereso buvimas savaime daro negalimu klausimo dėl žemės sklypo plano nuosavybės teisei atkurti parengimo ir patvirtinimo sprendimą. Aplinkybė, kad teismo sprendimo priėmimo dieną nebuvo patvirtintas teritorijos detalusis planas, neleidžia žemės priskirti prie valstybės išperkamos žemės pagal Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo (toliau – Atkūrimo įstatymas) 12 straipsnio 1 dalies 3 punktą. Šioje byloje viešojo intereso (ne)buvimas sietinas su UAB „Kauno vandenys“ vykdoma geriamo vandens gavyba, tiekimu ir apsauga, būtent šiuo aspektu buvo privalu spręsti apie viešojo intereso buvimą, nes pareiškėjas pretendavo atkurti nuosavybės teisę į žemę, esančią požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonoje. Tik nustačius šių apsaugos zonų teisinį režimą, buvo galima daryti išvadą apie (ne)galimumą atkurti pareiškėjui nuosavybės teisę į žemę.

Įvertinusi Saugomų teritorijų įstatymo 20¹ straipsnio, taip pat Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 105 straipsnio nuostatas dėl požeminių vandenų vandenviečių apsaugos zonų juostų, taršos apribojimo juostų nustatymo bei bendrų ūkinės ir kitokios veiklos jose ribojimų, LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad viešajam interesui prieštarautų grąžintino žemės sklypo ribų nustatymas ir patvirtinimas 1-joje apsaugos zonoje, o žemės sklypas, į kurį pareiškėjas pretenduoja atkurti nuosavybės teises, yra 2-joje ir 3-joje juostose, kuriose esanti žemė gali būti naudojama su tam tikrais apribojimais ir draudimais. Teisėjų kolegijos vertinimu, saugomų teritorijų apsaugos reglamentavimas, pasireiškiantis ūkinės veiklos ribojimu ir draudimu, užtikrintų viešojo intereso apsaugą ir atkūrus pareiškėjui nuosavybės teisę į žemę. LVAT taip pat pažymėjo, kad atsakovas neįrodinėjo, kokį viešą interesą turi ir ateityje gali turėti ginčo žemės sklypas, o pirmosios instancijos teismo sprendime nurodytas UAB „Kauno vandenys“ poreikis žemei, turimų pastatų eksploatacijai, nesusijęs su ginču, kadangi nuosavybės atkūrimo klausimas buvo sprendžiamas dėl laisvos (neužstatytos) žemės.

Teisėjų kolegijos vertinimu, teisinis neapibrėžtumas dėl teritorijos detaliojo plano parengimo terminų nesuderinamas su pareiškėjo teisėtu lūkesčiu teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais atkurti nuosavybės teisę į žemę. Išvada, kad žemės sklypas pareiškėjui galbūt bus suplanuotas ir jo ribos nustatytos po to, kai bus parengtas ir nekilnojamo turto registre įregistruotas vandenviečių detalusis planas, negarantavo pareiškėjo teisės į realų nuosavybės teisių atkūrimą. LVAT pažymėjo, jog šioje byloje proporcingumo principo nesilaikymą patvirtino faktinės aplinkybės, kad vandenvietės specialusis planas, numatantis 3 vandenvietės apsaugos zonas, patvirtintas dar 2014 m. birželio 6 d., todėl buvo pakankamai laiko, per kurį buvo galima parengti ir patvirtinti vandenvietės teritorijos detalųjį planą, taip užtikrinant ne tik viešuosius, bet ir pareiškėjo asmeninius interesus. Be to, Kauno apygardos prokuratūros viešojo intereso gynimo skyriaus 2015 m. gruodžio 14 d. nutarimu buvo konstatuotas UAB „Kauno vandenys“ viešąjį interesą pažeidžiantis neveikimas, neparengiant ir neįregistruojant

viešajame registre vandenvietės detaliojo plano, o Administracijos direktorius buvo įpareigotas spręsti dėl priemonių padarytam pažeidimui pašalinti, tačiau Administracijos direktorius tik 2018 m. gruodžio 19 d. nusprendė organizuoti vandenvietės žemės sklypo(-ų) formavimo ir pertvarkymo projektų rengimą. Tokius atsakovo veiksmus LVAT vertino kaip vilkinimą atlikti jo kompetencijai priskirtus veiksmus, taip pat pažymėjo, jog skundžiamas Administracijos raštas neatitiko formos ir turinio reikalavimų, atsakovas skundžiamu raštu pripažino, kad teisė atkurti pareiškėjui nuosavybės teisę priklauso nuo būsimų žemės sklypų pertvarkymo sprendinių.

Atsižvelgęs į byloje nustatytas aplinkybes, LVAT pareiškėjo apeliacinį skundą tenkino iš dalies – pakeitė pirmosios instancijos teismo sprendimą, panaikino skundžiamą Administracijos raštą ir, remdamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1057 patvirtintos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamą turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos 106¹ punktu⁵, įpareigojo Administraciją per vieną mėnesį nuo sprendimo įsiteisėjimo pateikti NŽT informaciją kartografinėje medžiagoje apie laisvą (neužstatytą) žemę, į kurią nuosavybės teises pretenduoja atkurti pareiškėjas. LVAT vertinimu, tokie veiksmai sąlygotų vėlesnio galbūt grąžintino natūra laisvos / neužstatytos žemės sklypo plano rengimą.

2022 m. birželio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-150-463/2022

Teismo proceso Nr. 3-62-3-01438-2020-4

Procesinio sprendimo kategorijos: 16.6; 18.4.2; 18.4.3; 18.6.1.5; 18.9

[Prieiga internete](#)

20. Civilinė atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų

20.2. Civilinės atsakomybės sąlygos

20.2.3. Žala

20.2.3.1. Turtinė žala

Dėl turtinės žalos, patirtos dėl negautų pajamų, apskaičiavimo

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl turtinės ir neturtinės žalos, kurią pareiškėjas UAB „Krismina“, kaip ūkio subjektas, kildino iš Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – Agentūra) veiksmų, priimančios 2016 m. balandžio 27 d. sprendimą Nr. (27)-A4-4426 „Dėl licencijos galiojimo panaikinimo“, kuris vėliau teismo sprendimu pripažintas neteisėtu, atlyginimo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino iš dalies ir priteisė jam iš Lietuvos valstybės, atstovaujamos Agentūros, 168 025,07 Eur turtinei žalai atlyginti, o kitą skundo dėl turtinės ir neturtinės žalos atlyginimo dalį atmetė. Dėl šio sprendimo apeliacinius skundus pateikė tiek pareiškėjas, tiek atsakovas, apeliaciniuose skunduose, be kita ko, nesutikdami su pirmosios instancijos teismo pareiškėjui priteistu turtinės žalos atlyginimo dydžiu. Pareiškėjas apeliaciniame skunde *inter alia* (be kita ko) teigė, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nevertino įmonės veiklos rezultatų (t. y. perdirbtų akumuliatorių kiekio) laikotarpiu po licencijos galiojimo atnaujinimo, kai bendrovės veiklos apimtys nuolat augo.

Pasisakydama dėl pareiškėjo negautų pajamų realumo ir priteistinos turtinės žalos dydžio, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad byloje nustatyta, jog ardant panaudotus akumuliatorius iš jų yra išgaunama švino plokštelės, plastikas ir elektrolitas. Švino plokštelės ir plastikas yra parduodami ir gaunami pajamų, o elektrolitas utilizuojamas ir patiriama išlaidų. Atitinkamai byloje nustatytos faktinės aplinkybės patvirtina, jog pareiškėjas turėjo realias galimybes iš panaudotų akumuliatorių tvarkymo (jų ardymo) gauti pajamų. Pirmosios instancijos teismas, įvertinęs byloje pateiktą 2015 m. sausio 1 d.–2016 m. gruodžio 31 d. laikotarpio Pelno (nuostolių) ataskaitų duomenis, padarė pagrįstą išvadą, kad UAB „Krismina“ ūkinė veikla buvo pelninga: lyginant su 2014 metais, bendrovės pardavimo pajamos ir grynasis pelnas augo; pagal 2014 metų ir 2015 metų Atliekų

---

⁵ Savivaldybės administracijos direktorius per mėnesį nuo žemėtvarkos skyriaus prašymo suteikti informaciją apie laisvą (neužstatytą) žemę pateikimo pagal nustatytą tvarką patvirtintus miesto teritorijų dalių, žemės sklypų grupių, žemės sklypų detaliuosius planus ar žemės valdos projektus pateikia žemėtvarkos skyriui informaciją kartografinėje medžiagoje apie laisvą (neužstatytą) žemę, kuri pagal Atkūrimo įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 3 punktą nepriskirta valstybės išperkamajai žemei, o tuo atveju, kai miestų teritorijų dalių, žemės sklypų grupių, žemės sklypų detalieji planai ar žemės valdos projektai nepatvirtinti – apie detalii nesuplanuotas miesto teritorijas

tvarkymo apskaitos ataskaitų duomenis, didėjo gautų ir sutvarkytų akumuliatorių kiekis. Bendrovė, 2015 metais įsigydama našesnę akumuliatorių išardymo įrangą, įvertino didėjantį akumuliatorių kiekį ir rengėsi jį sutvarkyti.

Vertindama pareiškėjo apeliacinio skundo argumentus, kuriais buvo ginčijamos pirmosios instancijos teismo išvados dėl negautoms pajamoms apskaičiuoti taikyto sutvarkomų akumuliatorių vidutinio kiekio per mėnesį, teisėjų kolegija nurodė, kad neturi pagrindo nesutikti su pirmosios instancijos teismo motyvais, jog esant normalioms ūkinės veiklos sąlygoms, kai bendrovė buvo pradėjusi eksploatuoti ir įsigytą naują akumuliatorių ardymo įrangą, buvusiomis 2015 m. sausio 1 d.–2016 m. balandžio 27 d. laikotarpiu, bendrovė sutvarkė 1 844,805 t švino akumuliatorių, t. y. vidutiniškai po 115,300 t per mėnesį, ir būtent šie vidutiniai sutvarkomų akumuliatorių kiekiai yra pagrindas negautoms pajamoms apskaičiuoti. Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad apskaičiuojant patirtą žalą dėl negautų pajamų, netoleruotina tokia situacija, kai apskaičiavimui taikomi sėkmingiausi veiklos rezultatai prasme laikotarpiai ir nepaisoma ūkinės veiklos rizikų, kylančių iš objektyvių veiksmų, pvz., įrengimų gedimų, einamųjų bei profilaktinių remontų, darbuotojų atostogų laikotarpių, kai įrengimai dirba mažesniu intensyvumu ir pan. Teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, kad apskaičiuojant patirtą žalą dėl negautų pajamų netoleruotina tokia situacija, kai gali kilti nepagrįsto praturtėjimo teisinės padėties rizika. Savo ruožtu byloje nebuvo duomenų, kokie veiksniai lėmė tvarkymo apimčių didėjimą pareiškėjo nurodomais vėlesniais laikotarpiais. Šiuo aspektu teisėjų kolegija pabrėžė, kad tarp tokių veiksmų galėjo būti ir konkurencijos rinkoje pokyčiai būtent tuo, vėlesniu, laikotarpiu, tvarkymo paslaugos koncentracija ir pan.

Atsižvelgdama į nurodytas aplinkybes, teisėjų kolegija sprendė, kad vidutinis sutvarkomų akumuliatorių kiekis – 115,300 t per mėnesį, pripažintinas atitinkančiu sąžiningumo, protingumo ir teisingumo principus, kuriais remiantis įgyvendinamos civilinės teisės (CK 1.137 str. 2 d.). Todėl pirmosios instancijos teismas teisingai apskaičiavo negautų pajamų dydį atsižvelgdamas į visus pajamų ir išlaidų dėmenis ir padarė teisingą išvadą, kad Lietuvos valstybė privalo atlyginti UAB „Krismina“ turtinę žalą – 168 025,07 Eur negautų pajamų.

Pareiškėjo ir atsakovo apeliaciniai skundai atmesti, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2022 m. birželio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2153-415/2022

Teismo proceso Nr. 3-65-3-00123-2019-5

Procesinio sprendimo kategorijos: 20.2.1.1; 20.2.3.1; 20.2.3.2; 59.1.3

[Prieiga internete](#)

21. Valstybės tarnautojo statuso įgijimas, pasikeitimas, praradimas ir atsakomybė

21.3. Valstybės tarnautojų atleidimas iš pareigų

21.3.8. Nepriekaištingos reputacijos netekimas ar tarnybos pareigūno vardo pažeminimas

Dėl kriminalinės žvalgybos metu surinktos informacijos panaudojimo tiriant tarnybinius nusižengimus

Pareiškėjas kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato viršininko įsakymą, kuriuo pareiškėjas atleistas iš vidaus tarnybos už pareigūno vardo pažeminimą, grąžinti pareiškėją į eitas pareigas bei priteisti kompensaciją už priverstinės pravaikštos laiką. Pareiškėjas skundą, be kita ko, grindė argumentais, kad atliekant jo tarnybinės veiklos patikrinimą buvo neteisėtai pasinaudota kriminalinės žvalgybos tyrimo metu surinkta informacija.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad kriminalinės žvalgybos metu surinkta informacija buvo išslaptinta Kriminalinės žvalgybos įstatymo nustatyta tvarka, turint tikslą ją panaudoti tiriant pareiškėjo galbūt padarytą korupcinio pobūdžio tarnybinių nusižengimų, pareiškėjo įvykdytos neteisėtos veikos pagrįstai buvo kildinamos iš piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi ir pripažintos pareigūno vardo pažeminimu, šios veikos buvo tinkamai teisiškai kvalifikuotos, o įsakymas, kuriuo pareiškėjas atleistas iš pareigų – pagrįstas ir teisėtas.

Remdamasi Konstitucinio Teismo 2019 m. balandžio 18 d. nutarime „Dėl Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo ir Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“, taip pat EŽTT 2022 m. sausio 18 d. sprendime *Adomaitis prieš Lietuvą* (pareiškimo Nr. 14833/18) pateiktais išaiškinimais dėl kriminalinės žvalgybos informacijos panaudojimo tiriant tarnybinius nusižengimus dėl korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių turinčių veikų, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog aptariamam atveju visa kriminalinės žvalgybos informacija buvo išslaptinta, pareiškėjas su ja susipažino, turėjo galimybę dėl jos teikti paaiškinimus bei ginčyti

duomenų vertinimo pagrįstumą. Atsižvelgęs į Korupcijos prevencijos įstatyme įtvirtintus korupcinių veikų objektyviosios pusės kvalifikacinius požymius, LAT Baudžiamųjų bylų skyriaus suformuotą praktiką dėl piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi bei Policijos įstatyme įtvirtintus policijos uždavinius ir funkcijas, LVAT konstatavo, kad pareiškėjo veika (reaguodamas į pranešimą dėl automobilio apgadinimo, iš vaizdo medžiagos nustatęs, kad, tikėtina, neblaivūs asmenys, sukėlė muštynes ir vis dar pareiškėjo vardu deklaruotu, tačiau jau parduotu automobiliu, apgadino kitam asmeniui priklausantį automobilį bei pasišalino iš įvykio vietos, siekdamas išvengti tariamų neigiamų pasekmių, dėl to, kad jo vardu deklaruotas automobilis dalyvavo minėtame įvykyje, bei turėdamas tikslą tai nuslėpti, pareiškėjas nesiėmė jokių reikiamų veiksmų šiems teisės pažeidimams iširti ir patraukti atsakomybėn teisės pažeidėjus, įkalbėjo nukentėjusįjį nerašyti pareiškimo dėl automobilio apgadinimo, vėliau ne tarnybos metu grasino pažeidėjams, reikalavo atlyginti žalą nukentėjusiajam) pagrįstai įvertinta, kaip korupcinių veikų požymių turintys veiksmai bei neveikimas, todėl kriminalinės žvalgybos informacija teisėtai panaudota tiriant pareiškėjo padarytus tarnybinius nusižengimus.

Atsižvelgęs į Vidaus tarnybos statute⁶ įtvirtintą tarnybinei atsakomybei už pareigūno vardo pažeminimą taikomą 3 metų tarnybinės atsakomybės senaties terminą (39 str. 4 d.) bei Kriminalinės žvalgybos įstatyme įtvirtintą reikalavimą dėl kriminalinės žvalgybos metu surinktos informacijos sunaikinimo (5 str. 7 d.), LVAT pažymėjo, jog tais atvejais, kai tarnybiniams nusižengimams tirti naudojama kriminalinės žvalgybos informacija, netoleruotinas akivaizdus delsimas atlikti tarnybinį patikrinimą faktas tam, kad nebūtų neproporcingai siekiamiems teisėtiems tikslams ilgai saugoma kriminalinės žvalgybos informacija ir taip daroma žala asmens teisėms. Apžvelgiamu atveju aplinkybę, kad pareiškėjo tarnybinis patikrinimas pradėtas po kriminalinės žvalgybos veiksmų pabaigos praėjus 9 mėnesiams, LVAT teisėjų kolegija pripažino nepažeidžiančia proporcingumo principo, ypač atsižvelgus į tai, kad byloje nebuvo įrodymų, patvirtinusių atsakovo neveikimo dėl nerūpestingumo ar aplaidumo faktą. Todėl teisėjų kolegija darė išvadą, kad atsakovas teisėtai nesunaikino gautos kriminalinės žvalgybos informacijos apie kriminalinės žvalgybos objektą ir ją panaudojo tarnybiniam nusižengimui tirti.

Teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, jog aplinkybė, kad dėl pareiškėjo veikų nebuvo pradėtas ikiteisminis tyrimas bei kad 9 mėnesius po padarytų tarnybinių nusižengimų pareiškėjui buvo leidžiama eiti pareigas, nedarė įtakos pareiškėjo veiksmų įvertinimo ginčo teisinėje situacijoje pagrįstumui bei teisėtumui. Pareiškėjo veikos tirtos ir įvertintos tarnybos teisinių santykių aspektu, o joms kvalifikuoti taikytos Vidaus statuto nuostatos. Aplinkybė, kad pareiškėjui buvo leista atlikti savo pareigas 9 mėnesius po tarnybinių nusižengimų padarymo, neatleido pareiškėjo nuo atsakomybės.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2022 m. birželio 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2300-415/2022

Teismo proceso Nr. 3-65-3-00491-2020-5

Procesinio sprendimo kategorija 21.3.8

[Prieiga internete](#)

22. Kiti su valstybės tarnyba susiję klausimai

22.7. Kiti su valstybės tarnyba susiję klausimai

Dėl valstybės tarnautojo, įtariamo tyčiniu sunkiu arba labai sunkiu nusikaltimu arba nusikaltimu ar baudžiamuoju nusižengimu valstybės tarnybai ar viešiesiems interesams, nušalinimo nuo pareigų ir darbo užmokesčio nemokėjimo iki baudžiamojo proceso pabaigos

Byloje, kurioje nagrinėtas Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba) direktoriaus įsakymas dėl pareiškėjos – valstybės tarnautojos – nušalinimo nuo pareigų, atnaujinus procesą pagal ABTĮ 156 straipsnio 2 dalies 13 punktą (Konstituciniam Teismui išnagrinėjus individualų pareiškėjos konstitucinį skundą ir pripažinus, kad Valstybės tarnybos įstatymo (toliau – VTĮ) 40 straipsnio 1 dalies 3 punkto ir 41 straipsnio 2 dalies nuostatos prieštaravo Konstitucijai), LVAT vertino pareiškėjos nušalinimo nuo pareigų iki baudžiamojo proceso pabaigos pagrįstumą ir teisėtumą.

Teisėjų kolegija nustatė, jog Konstitucinis Teismas 2021 m. gruodžio 21 d. nutarimu pripažino, kad: 1) VTĮ (2018 m. birželio 29 d. redakcija, TAR, 2018 m. liepos 16 d., Nr. 12037) 40 straipsnio 1 dalies 3 punktas tiek, kiek

⁶ Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto patvirtinimo įstatymas.

pagal jį asmenys, priimančys sprendimą dėl valstybės tarnautojo nušalinimo nuo pareigų, gavę informacijos, kad valstybės tarnautojas įtariamas ar kaltinamas padaręs tyčinį sunkų arba labai sunkų nusikaltimą arba įtariamas ar kaltinamas padaręs nusikaltimą arba baudžiamąjį nusižengimą valstybės tarnybai ar viešiesiems interesams, visais atvejais privalo nušalinti tokį valstybės tarnautoją nuo pareigų, taip pat visais atvejais privalo nušalinti jį nuo pareigų iki baudžiamojo proceso pabaigos, prieštaravo Konstitucijos 33 straipsnio 1 dalies nuostatai „piliečiai turi teisę <...> lygiomis sąlygomis stoti į Lietuvos Respublikos valstybinę tarnybą“, 48 straipsnio 1 dalies nuostatai „kiekvienas žmogus gali laisvai pasirinkti darbą“, konstituciniam teisinės valstybės principui; 2) VTĮ (2018 m. birželio 29 d. redakcija, TAR, 2018 m. liepos 16 d., Nr. 12037) 41 straipsnio 2 dalis tiek, kiek pagal ją sudarytos prielaidos neapibrėžta, taigi ir ilgą, laiką nemokėti darbo užmokesčio pagal šio įstatymo 40 straipsnio 1 dalies 3 punktą nuo pareigų nušalintam valstybės tarnautojui, prieštaravo Konstitucijos 48 straipsnio 1 dalies nuostatai „kiekvienas žmogus <...> turi teisę <...> gauti teisingą apmokėjimą už darbą“, konstituciniam teisinės valstybės principui.

Įvertinęs byloje nustatytas aplinkybes, LVAT konstatavo, kad priimdamas skundžiamą įsakymą Tarnybos direktorius rėmėsi teisiniu reguliavimu, kuris Konstitucinio Teismo pripažintas prieštaraujančiu Konstitucijai, todėl jis negalėjo būti pripažintas teisėtu (ABTĮ 91 str. 1 d. 2 p.). Priimdamas skundžiamą įsakymą Tarnybos direktorius neįvertino individualios pareiškėjos situacijos, nenustatė ir nepagrindė, kad konkrečiu atveju buvo būtina taip ir tokiai trukmei riboti pareiškėjos teises, neužtikrino, kad pareiškėja galėtų pasinaudoti įstatymu nustatyta tvarka valstybės suteikiama socialine apsauga nedarbo atveju bei būtų tenkinami pareiškėjos minimalūs socialiai priimtini poreikiai. Dėl šių priežasčių teisėjų kolegija pirmosios instancijos teismo išvadas dėl ginčo laikė teisiškai nepagrįstomis ir neteisingomis, pakeitė LVAT 2020 m. spalio 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-4122-492/2020, panaikino pareiškėjos apeliaciniu skundu apskųstą pirmosios instancijos teismo sprendimo dalį ir dėl to priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino skundžiamą Tarnybos direktoriaus įsakymą dėl pareiškėjos nušalinimo nuo pareigų.

2022 m. birželio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1932-552/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04354-2019-1

Procesinio sprendimo kategorija 22.7

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.3. Skundo priėmimas ir trūkumų šalinimas

43.3.1. Skundo laikymas nepaduotu nepašalinus trūkumų

Dėl Aplinkos apsaugos departamento pasiūlymo atlyginti gamtai padarytą žalą ginčijimo

Pareiškėjas V. N. su skundu kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – Departamentas) raštą, kuriuo siūloma atlyginti 720 Eur žalą aplinkai. Prie skundo pareiškėjas pridėjo ginčijamą raštą.

Pirmosios instancijos teismas nustatė pareiškėjui terminą skundo trūkumams pašalinti, t. y. patikslinti skundo dalyką (reikalavimą) ir kt. Pareiškėjas, šalindamas teismo nurodytus skundo trūkumus, suformulavo reikalavimą panaikinti Departamento nutarimą, tačiau nepateikė duomenų, kada gavo šį dokumentą. Tuomet pareiškėjas teismo prašymu pateikė AB „Lietuvos paštas“ pažymą apie siuntėjo Departamento registruotosios korespondencijos siuntos įteikimo pareiškėjui datą. Pirmosios instancijos teismas, atsižvelgęs į tai, kad iš pažymos turinio nebuvo aišku, koks konkrečiai dokumentas nurodytą datą pareiškėjui buvo įteiktas, t. y. nutarimas ar raštas, o pareiškėjas patikslintame skunde prašo panaikinti nutarimą, nutartimi pakartotinai nustatė terminą skundo trūkumams pašalinti. Pareiškėjas teismui pateiktame procesiniame dokumente nurodė, kad jis yra susipažinęs tik su vienu atsakovo dokumentu, t. y. pasiūlymu atlyginti žalą aplinkai, o Departamento nutarimo nėra gavęs. Pirmosios instancijos teismas, konstatavęs, kad pareiškėjas nepašalino teismo nutartimi nustatytų trūkumų, kurie laikytini esminiais, pareiškėjo skundą laikė nepaduotu.

Teisėjų kolegija, įvertinusi pareiškėjo skundo, patikslintų skundų turinį ir juose nurodytas aplinkybes bei pateiktus įrodymus, konstatavo, kad iš skundžiamos pirmosios instancijos teismo nutarties nėra aišku, kokių ir kokioje teismo nutartyje nustatytų trūkumų pareiškėjas nepašalino. Tiek skunde teismui, tiek ir patikslintuose

skunduose pareiškėjas nurodė atsakovą, kuriam reiškiamas reikalavimas, suformulavo skundo dalyką, pateikė žyminio mokesčio sumokėjimo kvitą bei prašė bylą nagrinėti rašytinio proceso tvarka, taip pat nurodė, kad atsakovo nutarimo nėra gavęs ir su juo nėra susipažinęs.

Teisėjų kolegija, be kita ko, pažymėjo, kad iš byloje pateiktų įrodymų matyti, jog Departamento nutarimas priimtas administracinio nusižengimo byloje, o rašte suformuluotas pasiūlymas atlyginti žalą aplinkai priimtas, remiantis Aplinkos apsaugos įstatymo 32 straipsnio bei Civilinio kodekso 6.245 straipsnio 1 ir 4 dalimis, 6.246–6.249 straipsniais. Aplinkos apsaugos įstatymo 32 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad padariusieji žalos aplinkai asmenys privalo šio įstatymo nustatyta tvarka atlyginti žalą aplinkai ir kitus susijusius nuostolius, nurodytus šio įstatymo 33 straipsnio antroje dalyje. Šiuo raštu pareiškėjui siūloma atlyginti aplinkai padarytą žalą, taip pat išaiškinta, kad pareiškėjui iki šiame pasiūlyme nurodyto termino pabaigos neatlyginus aplinkai padarytos žalos, Departamentas kreipsis į teismą su ieškiniu dėl žalos atlyginimo civilinio proceso tvarka.

Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad Departamento raštas yra tik pasiūlymas pareiškėjui atlyginti žalą aplinkai ir nesukelia pareiškėjui jokių pasekmių, todėl negali būti bylos nagrinėjimo dalyku. Taigi teisėjų kolegija sprendė, kad pirmosios instancijos teismas, neįvertinęs pareiškėjo tiek skunde, tiek ir patikslintuose skunduose keliamo ginčo pobūdžio, nepagrįstai nustatė pareiškėjui terminą skundo trūkumams pašalinti, tokiu būdu galbūt suklaidindamas pareiškėją, o skundžiamoje nutartyje nenurodęs, kokių teismo nutartimis nustatytų trūkumų pareiškėjas nepašalino, nepagrįstai jo skundą ar patikslintus skundus laikė nepaduotais. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo atskirasis skundas patenkintas.

2022 m. birželio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-485-502/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00662-2022-3

Procesinio sprendimo kategorija 43.3.1

[Prieiga internete](#)

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTJ nustatyta tvarka

43.5.1.1. Aktai ar veiksmai, dėl kurių negalima pateikti skundo administraciniam teismui

Dėl Nacionalinės žemės tarnybos sutikimo ir Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos patikrinimo akto kaip savarankiškų administracinės bylos dalykų

Pareiškėjas Turistinių burlaivių savininkų asociacija padavė teismui skundą, kuriame prašė: 1) panaikinti Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NŽT) išduotą sutikimą statyti hidrotechnikos statinius Kauno mariose; 2) panaikinti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija) surašytą Statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo, prisijungimo sąlygų ir specialiųjų reikalavimų išdavimo terminų laikymosi patikrinimo aktą.

Pirmosios instancijos teismas apžvelgiamu atveju skundžiama nutartimi atsisakė priimti pareiškėjo skundą ABTJ 33 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu (skundas (prašymas, pareiškimas) nenagrinėtinas teismų ABTJ nustatyta tvarka).

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad ginčo sutikimas išduotas Statybos įstatymo 27 straipsnio 5 dalies 6 punkto pagrindu, pagal kurį statybą leidžiančiam dokumentui gauti, be kita ko, „turi būti pateikiama sutartis, sutikimas ar susitarimas su šio žemės sklypo (teritorijos) savininku, valdytoju ar servituto nustatymą patvirtinantys dokumentai (statant inžinerinius statinius), kai <...>“. Taigi, anot LVAT, NŽT sutikimas yra vienas iš būtinų dokumentų statybą leidžiančiam dokumentui gauti, todėl jis laikytinas tarpiniu dokumentu, kuris pats savaime nesukelia teisinių pasekmių pareiškėjui ir negali būti ginčo administraciniame teisme objektu.

Patikrinimo aktas Inspekcijos surašytas atlikus pakartotinį patikrinimą savo iniciatyva, siekiant nustatyti, ar statybą leidžiantis dokumentas, pakoregavus jį pagal ankstesniame patikrinimo akte nurodytus trūkumus, atitinka teisės aktų reikalavimus. Iš bylos medžiagos buvo matyti, kad pareiškėjas iš esmės nesutinka su Kauno miesto savivaldybės administracijos išduotu statybos leidimu, kurio išdavimo teisėtumas buvo patvirtintas ginčijamu patikrinimo aktu. Taigi pareiškėjo teisėms ir interesams tiesioginės įtakos turi minėtas statybos leidimas, o ne ginčijamas aktas. Pareiškėjas yra realizavęs Statybos įstatymo 27 straipsnio 24 punkte įtvirtintą teisę ginčyti statybą leidžiantį dokumentą (pareiškėjas kreipėsi į bendrosios kompetencijos teismą su ieškiniu atsakovams Kauno miesto savivaldybei ir Kauno miesto savivaldybės administracijai, be kita ko, prašydamas panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos išduotą statybos leidimą). Taigi Inspekcijos patikrinimo

aktas pats savaime nesukelia teisinių pasekmių pareiškėjui; šis aktas, kaip vienas iš dokumentų, susijusių su statybą leidžiančiu dokumentu, vertinamas nagrinėjant statybą leidžiančio dokumento teisėtumo klausimą.

Teisėjų kolegija, nors patikslindama pirmosios instancijos teismo motyvus, iš esmės sutiko su pozicija, kad pareiškėjo skundo reikalavimai nenagrinėtini teismų ABTĮ nustatyta tvarka. Pareiškėjo atskirasis skundas atmestas.

2022 m. birželio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-261-789/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00675-2022-7

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

Dėl pranešimo apie vietinės rinkliavos mokėjimą ginčijimo teisme

Pareiškėjas kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas panaikinti SJ Vilniaus atliekų sistemos administratoriaus (toliau – atsakovas) mokėjimo pranešimą ir įpareigoti pateikti naują teisingai apskaičiuotą mokėjimo pranešimą.

Pirmosios instancijos teismas ginčijamą mokėjimo pranešimą vertino kaip informacinio-aiškinamojo pobūdžio dokumentą, kuriuo rinkliavos mokėtojas yra informuojamas apie priskaičiuotos rinkliavos dydį ir jos sumokėjimo terminus, todėl sprendė, kad jis pats savaime nesukelia pareiškėjui teisinių pasekmių ir negali būti ginčo administraciniame teisme objektu.

Teisėjų kolegija, įvertinusi ginčijamo mokėjimo pranešimo turinį, sutiko su pirmosios instancijos teismo vertinimu, kurio, pasak LVAT, nekeičia pareiškėjo atskirajame skunde nurodomos Rinkliavos nuostatų 50, 51 ir 52 punktų nuostatos, kadangi jos nustato rinkliavos apskaičiavimo tvarką, bet ne rinkliavos mokėjimo pranešimo apskundimo tvarką. Siekdamas apginti galbūt pažeistas savo teises, pareiškėjas teismui galėtų skųsti jo netenkinantį atsakovo atsakymą į jo prašymą dėl rinkliavos perskaičiavimo arba atsakovo neveikimą tuo atveju, jei toks prašymas teisės aktų nustatytais terminais nebūtų išnagrinėtas. Tuomet pareiškėjas ir galėtų pateikti savo nesutikimo argumentus (bet ne savarankišką reikalavimą) dėl mokėjimo pranešimo. Pareigą mokėti vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nustato Rinkliavos nuostatai, o mokėjimo pranešimu pareiškėjas buvo tik informuotas apie tokią pareigą. Mokėjimo pranešimas pats savaime nelemia skolos išieškojimo. Net ir tuo atveju, jei būtų kreiptasi į teismą dėl nesumokėtos vietinės rinkliavos priteisimo iš pareiškėjo, pareiškėjas galėtų pateikti teismui nesutikimo su mokėjimo pranešime nurodyta apskaičiuota rinkliavos suma argumentus.

Skundžiama pirmosios instancijos teismo nutartis pripažinta teisėta ir pagrįsta.

2022 m. birželio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-335-525/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01341-2022-8

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

43.5.1.2 Bendrosios kompetencijos teismams, Lietuvos Respublikos Konstituciniam Teismui priskirtinos bylos

Dėl akto, kuriuo skirstomos valstybės biudžeto lėšos keliems adresatams, ginčijimo

Pareiškėjas Lietuvos dviračių sporto federacija su skundu kreipėsi į teismą, prašydamas: 1) panaikinti Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymo Nr. V-136 „Dėl lėšų skyrimo 2022 m. aukšto meistriškumo sporto programoms įgyvendinti“ dalį, kuria buvo paskirstytos valstybės biudžeto lėšos strateginių ir j olimpinių žaidynių programą įtrauktų sporto šakų federacijų 2022 m. aukšto meistriškumo sporto programoms įgyvendinti; 2) įpareigoti Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministeriją per 1 mėnesį nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos iš naujo išnagrinėti klausimą dėl valstybės biudžeto lėšų paskirstymo strateginių ir j olimpinių žaidynių programą įtrauktų sporto šakų federacijų 2022 m. aukšto meistriškumo sporto programoms įgyvendinti.

Vilniaus apygardos administracinio teismo nutartyje išaiškintina pareiškėjui, kad skundą padavė pareiškėjo atstovas advokatas A. P. Pareiškėjas prie skundo pridėjo atstovavimo sutartį (įgaliojimą), iš kurios

matyti, kad advokatui A. P. suteikta teisė atstovauti tik pareiškėjui, todėl pareiškėjui siekiant nugincyti įsakymo dalį, kuri susijusi ne tik su pareiškėju, bet ir su kitomis 35 įvairių sporto šakų federacijomis, asociacijomis bei sąjungomis, buvo pasiūlyta patikslinti pirmąjį skundo reikalavimą, formuluojant jį apimtimi, susijusia tik su pareiškėju, arba pateikti dokumentus, iš kurių būtų matyti, kad pareiškėjo atstovas yra įgaliotas atstovauti visoms strateginių sporto šakų ir į olimpinių žaidynių programą įtrauktų sporto šakų federacijoms.

Pareiškėjas Vilniaus apygardos administraciniam teismui pateikė raštą ir patikslintą skundą. Rašte pareiškėjas nurodė, kad jo skundo pirmasis reikalavimas yra suformuluotas tinkamai, todėl šį reikalavimą patikslintame skunde paliko nepakeistą. Pareiškėjo atstovas taip pat nepateikė dokumentų, iš kurių būtų matyti, kad jis turi teisę atstovauti kitoms prašomo panaikinti įsakymo dalyje nurodytoms sporto šakų federacijoms, asociacijoms bei sąjungoms.

Vilniaus apygardos administracinis teismas apžvelgiamu atveju skundžiama nutartimi pareiškėjo Lietuvos dviračių sporto federacijos skundą laikė nepaduotu.

Teisėjų kolegija, įvertinusi pareiškėjo skundo ir patikslinto skundo turinį, konstatavo, kad pareiškėjas pateikė aiškų savarankišką reikalavimą panaikinti atitinkamą įsakymo, kaip administracinio akto, dalį, t. y. pareiškėjas iš esmės siekia, kad būtų iš naujo paskirstytos valstybės biudžeto lėšos tarp visų strateginių ir į olimpinių žaidynių programą įtrauktų sporto šakų federacijų. Vertindama pirmosios instancijos teismo argumentus, kad pareiškėjo atstovas neturi teisės atstovauti kitų sporto šakų federacijoms, teisėjų kolegija pažymėjo, kad tiek iš pareiškėjo skundo, tiek iš pareiškėjo patikslinto skundo aiškiai matyti, jog pareiškėjas gina savo interesus ir siekia, kad pareiškėjui (Lietuvos dviračių sporto federacijai) būtų paskirta daugiau lėšų, nei yra paskirta įsakymu. Pareiškėjas aiškiai nurodė, kad realus jo teisių apgynimas yra galimas tik tuo atveju, jei bus perskirstytos visoms federacijoms paskirtos sumos, nes tarp strateginių ir į olimpinių žaidynių programą įtrauktų sporto šakų federacijų skirstytina valstybės biudžeto lėšų suma yra fiksuota. Pareiškėjas patikslintame skunde paprašė trečiaisiais suinteresuotais asmenimis į bylą įtraukti visas įsakymo priede nurodytas kitų sporto šakų federacijas, kurių teisėms, jo nuomone, gali turėti įtakos bylos išsprendimas.

Teisėjų kolegijos vertinimu, pareiškėjo reiškiamas reikalavimas panaikinti atitinkamą įsakymo dalį yra pakankamai aiškiai ir tinkamai suformuluotas, pareiškėjo atstovas atstovauja būtent pareiškėjo interesams. Todėl pirmosios instancijos teismo įpareigojimas pareiškėjui patikslinti reikalavimą, jį performuluojant, vertintas kaip perteklinė procesinė priemonė. Atsižvelgus į tai, konstatuota, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nustatė skundo trūkumus ir vien tuo pagrindu, kad paminėti trūkumai nebuvo pašalinti, pareiškėjo skundą laikė nepaduotu.

Pareiškėjo skundo priėmimo klausimas perduotas nagrinėti pirmosios instancijos teismui iš naujo.

2022 m. birželio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-313-968/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00943-2022-5

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.2

[Prieiga internete](#)

Dėl Kalėjų departamento rašto, susijusio su baudmės vykdymo vietos pakeitimu

Pareiškėjas M. K. kreipėsi į teismą su skundu, kuriame prašė panaikinti atsakovo Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Departamentas) raštą ir įpareigoti atsakovą jo prašymą išnagrinėti iš naujo. Pareiškėjas nurodė, kad jis kreipėsi į atsakovą dėl baudmės atlikimo vietos pakeitimo (prašė atlikti baudmę kitoje valstybėje). Pareiškėjas skunde kelia reikalavimą panaikinti Departamento raštą, kuriuo jam buvo pateiktas atsakymas į jo prašymą, nurodant priimtus teismų sprendimus šiuo klausimu, ir kad nesant naujų duomenų, susijusių su jo perkėlimu, nagrinėti prašymą pakartotinai nėra pagrindo. Raštu pareiškėjas taip pat informuotas, kad jo prašymas dėl perkėlimo teismo nėra patenkintas ir šis galutinis teismo sprendimas yra įsiteisėjęs.

Pirmosios instancijos teismas nutartimi pareiškėjo skundą atsisakė priimti, konstatavęs, kad pareiškėjo keliamas ginčas yra teisingas bendrosios kompetencijos teismui, nes susijęs su pareiškėjui nuosprendžiu paskirtos baudmės vykdymu, o tai yra baudžiamosios teisės reguliavimo dalykas. Teismas vadovavosi Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo“ 18 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 3 dalies 1–2 punktais, Baudžiamojo proceso kodekso 342 straipsnio 6 dalimi („Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Europos Sąjungos valstybių narių sprendimų

baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo ir vykdymo“ numatytais atvejais ir tvarka teismas nuosprendį dėl tam tikrų rūšių bausmių ar kitų priemonių gali perduoti vykdyti kitai Europos Sąjungos valstybei narei“).

Teisėjų kolegija, įvertinusi pareiškėjo pirmosios instancijos teismui pateikto skundo, kuriame pats pareiškėjas suformulavo reikalavimus ir nurodė faktines aplinkybes, dėl kurių turi būti patenkintas reikalavimas panaikinti atsakovo raštą ir įpareigoti atsakovą nagrinėti pareiškėjo prašymą, bei kartu su juo pateikto rašto turinį, taip pat pareiškėjo atskirajame skunde išdėstytus argumentus, sprendė, kad pareiškėjas siekia inicijuoti ginčą būtent dėl jam paskirtos bausmės tolesnio atlikimo vietos (šalies), t. y. pareiškėjo siekiamos teisinės pasekmės bei skundo reikalavimai nėra siejami su viešojo administravimo sritimi. Atsakovas šiuo atveju atliko įstatyme nustatytą pareigą įvertinti pareiškėjo prašymą, o rašte nurodytas pagrindas (VAĮ 11 str. 3 d. 2 p.), kuriuo vadovaujantis buvo atsisakyta pareiškėjo prašymą pakartotinai nagrinėti, negali būti vertinamas kaip viešojo administravimo subjekto neveikimas ar netinkamas veikimas; šiuo atveju sprendžiamas su bausmės vykdymo teisiniais santykiais susijęs klausimas. Taigi ginčijamas atsakovo raštas buvo priimtas vykdant atsakovui priskirtas funkcijas nuosprendžio vykdymo teisiniuose santykiuose, o ne atliekant viešąjį administravimą, kaip jis yra apibrėžtas VAĮ 2 straipsnio 18 dalyje. Įvertinus šioje byloje nustatytas faktines aplinkybes, akivaizdu, kad nagrinėjamu atveju ginčas yra susijęs su atsakovo veikla baudžiamojo proceso srityje, o ne jo, kaip viešojo administravimo subjekto, funkcija.

LVAT konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas, atsisakydamas priimti pareiškėjo skundą, priėmė teisingą procesinį sprendimą. Pareiškėjo atskirasis skundas atmestas.

2022 m. birželio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-481-575/2022

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01705-2022-2

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.2

[Prieiga internete](#)

53. Bylos nutraukimas

53.1. Jeigu byla nepriskirtina administracinių teismų kompetencijai

Dėl nurodymo nurašyti mokestinę nepriemoką teisėtumo patikros, pasikeitus aplinkybėms

Pareiškėja kreipėsi į teismą su skundu, prašydama panaikinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) nurodymą nurašyti mokestinę nepriemoką iš mokesčių mokėtojų sąskaitos (sąskaitų).

Pirmosios instancijos teismas administracinę bylą nutraukė, nustatęs, kad ginčijamas VMI nurodymas buvo pripažintas netekusiu galios VMI sprendimu, ir dėl to priėjęs prie išvados, kad ginčo aktas nesukelia pareiškėjai teisinių pasekmių, t. y. yra išnykęs ginčo dalykas.

Atskirąjį skundą nagrinėjusi teisėjų kolegija nurodė, kad ABTĮ 103 straipsnio 1 punktą nustato, jog teismas nutraukia bylą, jeigu ji nepriskirtina administracinių teismų kompetencijai, išskyrus atvejus, kai byla teisinga bendrosios kompetencijos teismui. ABTĮ 103 ir 104 straipsniuose numatytas bylos nutraukimo institutas yra procesinės teisės institutas. Bylos nutraukimo pagrindai iš esmės yra siejami su procesinio pobūdžio aplinkybėmis, trukdančiomis išnagrinėti bylą iš esmės ir priimti teismo sprendimą.

Mokesčių administravimo įstatymo 145 straipsnyje reglamentuota mokestinių ginčų procedūra, o 146 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad skundai dėl mokesčių administratoriaus (jo pareigūno) sprendimų, nenurodytų šio įstatymo 145 straipsnyje, jų nepriėmimo, taip pat skundai dėl centrinio mokesčių administratoriaus sprendimų (jų nepriėmimo), kuriais mokestiniai ginčai nesprendžiami iš esmės, nagrinėjami ABTĮ nustatyta tvarka.

Taigi pareiškėjos ginčijamo nurodymo, kuris priimtas vadovaujantis Mokesčių administravimo įstatymo 33 straipsnio 8 punktu, 105 straipsniu ir 106 straipsnio 1 dalies 1 punktu, teisėtumas ir pagrįstumas gali būti tikrinamas administraciniame teisme, o byla pagal suinteresuoto asmens skundą dėl minėto pobūdžio administracinio akto priskirtina administracinių teismų kompetencijai.

Teisėjų kolegija, remdamasi LVAT praktika, taip pat pažymėjo, kad vadovaujantis ABTĮ 3 straipsniu, administraciniam teismui vykdant viešojo administravimo subjekto kontrolę bylose dėl administracinių aktų panaikinimo, yra sprendžiama, ar administracinis aktas buvo teisėtas jo priėmimo metu. Administracinio akto, buvusio jo priėmimo metu, teisėtumo patikrinimas suponuoja išvadą, kad faktinės padėties pasikeitimas ar teisinio reguliavimo pasikeitimas nedaro įtakos administracinio sprendimo teisėtumui, tačiau sudaro pagrindą

priimti naują administracinį sprendimą. Apžvelgiamu atveju spręsta, kad nors po ginčijamo nurodymo priėmimo faktinė padėtis nagrinėtoje byloje, tikėtina, pasikeitė, administracinio teismo pareiga patikrinti viešojo administravimo subjekto priimto sprendimo teisėtumą, buvusį jo priėmimo metu, sudaro pagrindą nagrinėti teisme pradėtą bylą pagal pareiškėjos skundą, kurio pareiškėja nėra atsisakiusi.

Konstatuota, kad pirmosios instancijos teismas neteisėtai ir nepagrįstai nutartimi nutraukė administracinę bylą ABTĮ 103 straipsnio 1 punkto pagrindu. Pareiškėjos atskirasis skundas patenkintas, apskūsta pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o administracinė byla perduota tam pačiam teismui nagrinėti iš esmės.

2022 m. birželio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-369-602/2022

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01535-2021-2

Procesinio sprendimo kategorija 53.1

[Prieiga internete](#)

57.6. Kiti su bylos nagrinėjimo išlaidomis susiję klausimai

Dėl papildomo sprendimo priteisiant bylinėjimosi išlaidas

Pirmosios instancijos teismas 2022 m. gegužės 5 d. sprendimu pareiškėjos K. M. skundą patenkino, panaikino Vilniaus pataisos namų direktoriaus įsakymą dėl tarnybinės nuobaudos jai skyrimo. Pareiškėjos K. M. prašymą atlyginti bylinėjimosi išlaidas teismas tos pačios dienos, tačiau nutartimi, taip pat patenkino, priteisdamas iš atsakovo 1 500 Eur.

Atsakovas prašė panaikinti teismo nutartį dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo, atskirąjį skundą argumentuodamas tuo, kad pirmosios instancijos teismo sprendimas dėl tarnybinės nuobaudos panaikinimo šiuo metu nėra įsiteisėjęs, ir atsakovas ketina pasinaudoti įstatymo nustatyta teise apskūsti sprendimą apeliacine tvarka.

Nagrinėtu atveju nustatyta, kad pareiškėja prašymą dėl bylinėjimosi išlaidų priteisimo pateikė iki bylos nagrinėjimo iš esmės pabaigos, tačiau pirmosios instancijos teismas 2022 m. gegužės 5 d. sprendimu, tenkindamas pareiškėjos skundą, šio prašymo neišsprendė, o tą pačią dieną priėmė nutartį dėl bylinėjimosi išlaidų priteisimo.

Teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios instancijos teismo 2022 m. gegužės 5 d. sprendimu neišsprendus bylinėjimosi išlaidų atlyginimo klausimo, minėtas teismo sprendimo trūkumas galėjo būti ištaisomas priimant papildomą sprendimą (ABTĮ 97 str. 1 d. 3 p.), o ne šioje proceso stadijoje priimant nutartį. Taigi pirmosios instancijos teismas pareiškėjos prašymą dėl bylinėjimosi išlaidų priteisimo išsprendė pažeisdamas proceso teisės normas, todėl pirmosios instancijos teismo 2022 m. gegužės 5 d. nutartis panaikinta, ir pareiškėjos 2022 m. kovo 30 d. pateiktas prašymas dėl bylinėjimosi išlaidų priteisimo grąžintas pirmosios instancijos teismui nagrinėti ABTĮ nustatyta tvarka iš naujo.

2022 m. birželio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-462-556/2022

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00100-2022-0

Procesinio sprendimo kategorija 57.6

[Prieiga internete](#)

60. Proceso atnaujinimas

60.3.10. Pateikiami akivaizdūs įrodymai, kad padarytas esminis materialiosios teisės normų pažeidimas jas taikant, galėjęs turėti įtakos priimti neteisėtą sprendimą ar nutartį

60.3.12. Būtina užtikrinti vienodos administracinių teismų praktikos formavimą

Dėl proceso administracinėje byloje atnaujinimo, teismui priėmus skirtingus sprendimus iš esmės tapačiomis aplinkybėmis

Trečiasis suinteresuotas asmuo (Vilniaus miesto savivaldybė) pateikė prašymą dėl proceso atnaujinimo LVAT administracinėje byloje Nr. A-222-261/2022, grįstą ABTĮ 156 straipsnio 2 dalies 10 ir 12 punktais. Trečiasis suinteresuotas asmuo nurodė, kad LVAT netinkamai interpretavo BDAR ir Lietuvos teisės aktų konkurenciją, nepasisakė, kokia apimtimi pareiškėjas (Vilniaus lopšelis-darželis) negali rinkti duomenų vaiko nelankymo

priežasčiai pagrįsti. Kadangi Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos (toliau – Inspekcija) sprendimas (kartu ir teismo nutartis) yra nekonkretizuotas, neaišku, kokia apimtimi pareiškėjas turi teisę vykdyti Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2019 m. gruodžio 4 d. sprendimu Nr. 1-305 patvirtino Mokesčio už vaiko išlaikymą Vilniaus miesto savivaldybės mokyklose, įgyvendinančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, nustatymo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) nuostatas ir Inspekcijos sprendimą, o trečiajam suinteresuotam asmeniui nesuprantama, kuriuo LVAT sprendimu ar nutartimi vadovautis, ar reikia keisti / naikinti Aprašo konkrečias normas, kokią informaciją pateikti kitiems Vilniaus mieste esantiems darželiams.

Teisėjų kolegija, įvertinusi trečiojo suinteresuoto asmens prašyme atnaujinti procesą pateiktus argumentus bei nurodytą LVAT procesinį sprendimą kitoje administracinėje byloje, pažymėjo, kad šiuo atveju nagrinėjamoje byloje ir nurodytoje kitoje byloje faktinės aplinkybės yra labai panašios, tačiau buvo priimti skirtingi LVAT procesiniai sprendimai. Inspekcija, atlikusi patikrinimus darželiuose, priėmė iš esmės tapačius sprendimus, tačiau LVAT, esant tam pačiam bylos nagrinėjimo dalykui ir vertindamas tas pačias faktines aplinkybes, aiškindamas tų pačių teisės normų taikymo klausimus, administracinėse bylose priėmė skirtingus sprendimus, nagrinėjamoje byloje nevertino ginčijamo Inspekcijos sprendimo atitikimo VAĮ 10 straipsnyje nustatytiems reikalavimams, todėl pripažinta esant pagrindui atnaujinti procesą byloje pagal ABTĮ 156 straipsnio 2 dalies 10 ir 12 punktus.

Trečiojo suinteresuoto asmens prašymas atnaujinti procesą byloje patenkintas, byla perduota nagrinėti LVAT išplėstinei teisėjų kolegijai.

2022 m. birželio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. P-53-629/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00184-2021-1

Procesinio sprendimo kategorijos: 60.3.10; 60.3.12

[Prieiga internete](#)